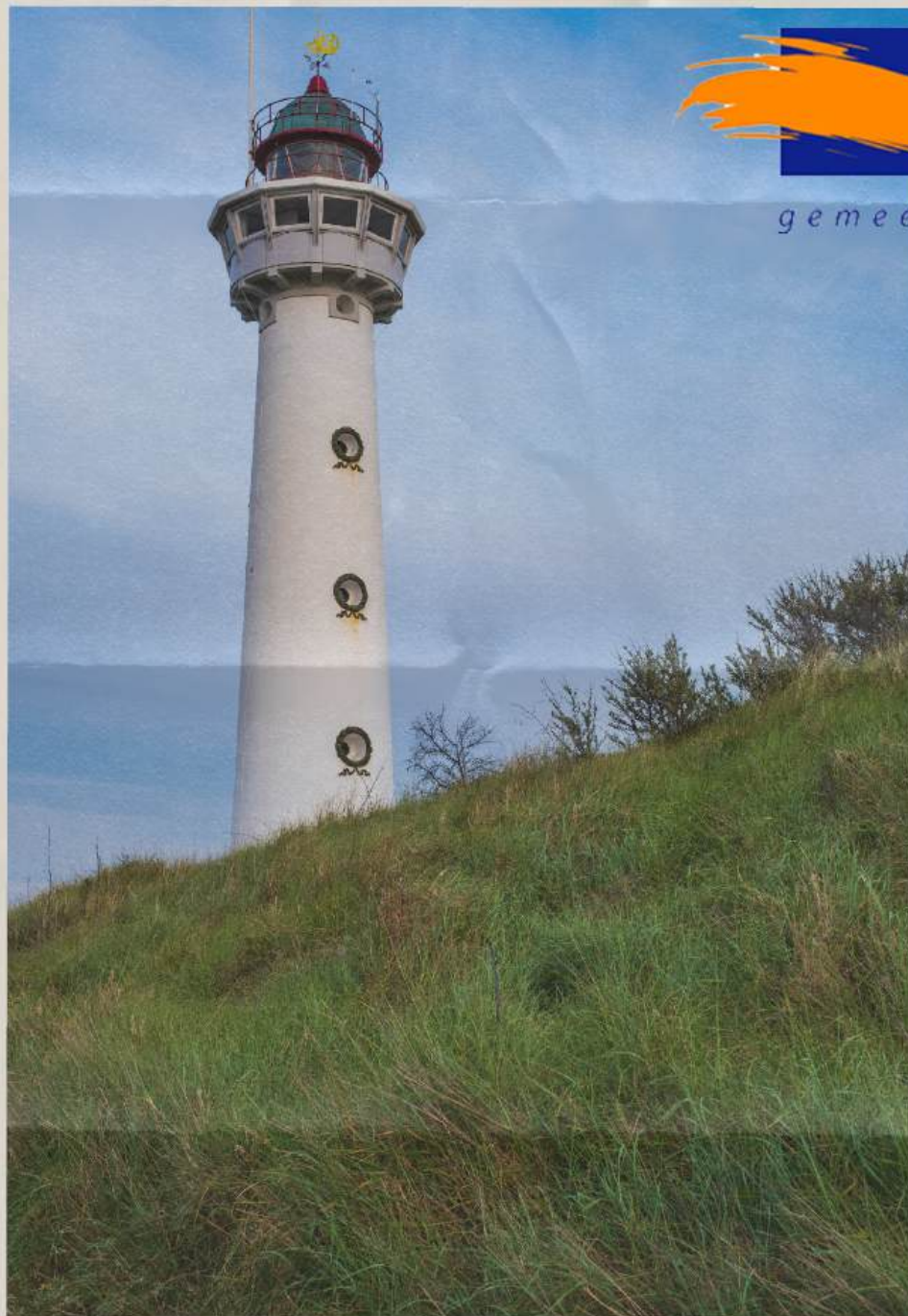

gemeente **BERGEN**

**VOORSTEL INHOUDELIJKE WIJZIGINGEN
STRANDBELEID GEMEENTE BERGEN
EVALUATIE STRANDNOTA 2008**

VOORSTEL INHOUDELIJKE WIJZIGINGEN
STRANDBELEID GEMEENTE BERGEN
Evaluatie Strandnota 2008

Dit is een uitgave van Visser en Van Dam. Opgesteld in opdracht van Strandvereniging Bergen Egmond Schoorl (BES) en aangeboden aan de gemeente Bergen.

Januari 2025

Opdrachtgever: Strandvereniging Bergen Egmond Schoorl (BES)

Auteur: Ruben Visser, Tessa Verhees

Boekverzorging: Tessa Verhees

Visser en Van Dam

Willibrordus Business Center te Heiloo
Kennemerstraatweg 464B, 1851 NG Heiloo
Postbus 7, 1850 AA Heiloo
info@visserenvandam.nl
www.visserenvandam.nl

Aan de totstandkoming van dit voorstel hebben de volgende organisaties bijgedragen:

Strandvereniging Bergen Egmond Schoorl (BES)

Vereniging van Strandpaviljoenhouders Bloemendaal aan Zee

Vereniging van strandexploitanten Wijk aan Zee (VSW)

Vereniging Belangenbehartiging Strandpaviljoen houders, -exploitanten en eigenaren aan het Noordwijkse strand

1. INTRODUCTIE

Niets is zo veranderlijk als het weer en de natuur en daarmee ook de kust. Eigenlijk geldt dat daarmee ook voor het beleid dat overheden voeren voor kustbeheer. Doordat natuur zich niet laat reguleren, wordt er op het gebied van kustbeheer dynamisch beleid gevoerd. In deze evaluatie van het beleid staat het strandbeleid van Bergen centraal. Maar we ontkomen er niet aan om in deze evaluatie het beleid van de gemeente in relatie tot het Rijks-, provinciaal-, en waterschapsbeleid te zien. Het doel van deze evaluatie is om aanbevelingen te doen aan de gemeenteraad om tot een herziening van de strandnota te komen, maar ook invloed uit te oefenen op de beleidscyclus van de betreffende bestuursorganen. We zien hierin een duidelijke koppelkans voor deze evaluatie.

Managementsamenvatting

Uit onze interviews met de strandvereniging Bergen Egmond Schoorl (BES), de Nederlandse Kustvereniging en houders van strandpaviljoens in andere gemeenten halen wij twee centrale thema's waaronder diverse aandachtspunten voor het gemeentelijke strandbeleid vallen. Deze thema's zijn 'bebouwing op het strand' en 'gebruik van het strand'. In deze evaluatie worden de aandachtspunten steeds onder deze thema's verder toegelicht en behandeld.

Bebouwing op het strand

De kustlijn verandert voortdurend en de waterbeheerders moeten daarop kunnen insprijgen. Het dynamische beleid vloeit voort in de tijdelijke vergunningen die het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier afgeeft voor bebouwing op het strand. De gemeente Bergen volgt dit dynamische beleid. Dit betekent voor de paviljoenhouders op het strand dat er geen langdurige zekerheid wordt gegeven over de gevolgen van het beleid voor hun paviljoen. Dit

staat op gespannen voet met de beleidsuitgangspunten van de provincie Noord-Holland en de gemeente Bergen, die gericht zijn op het stimuleren van paviljoenhouders om te innoveren en verduurzamen, en op het bevorderen van ondernemerschap op dit gebied. We zien onder de ondernemers op het strand grote bereidheid om te investeren in duurzamere bebouwing en meer ruimte voor goed werkgeverschap. Zonder langdurige zekerheid over het bestaan van het paviljoen (>10 jaar) is er echter een slecht investeringsklimaat. Door de onzekerheid over de kosten van tussentijdse verplaatsing en afschrijving van investeringen, zijn paviljoenhouders terughoudend om de investeringen te doen. Daarmee worden de doelen van het kustbeleid, zoals door de provincie en de gemeente Bergen gesteld, niet gehaald. Hier is ruimte voor harmonisatie van beleid en een integrale benadering van het kustbeheer. Waterveiligheid is van onbetwist nationaal belang. Er zijn echter meer wegen naar een duurzaam veilige kust waarbij de verantwoordelijkheid ook kan worden gedeeld. Hierin kunnen ondernemers, provincie en gemeenten ook een rol nemen.

Gebruik van het strand

Het strand heeft van oudsher een grote aantrekkingskracht op de mens. In veranderende tijdsgeest, waarbij mensen flexibeler werken, meer vrije tijd hebben en zichzelf meer vakanties veroorloven, zien we dat de recreatieve druk op het strand toeneemt. Ook zijn er meer doelgroepen die van het strand gebruik maken. Naast de traditionele zonzonbidders en uitwaaiers zijn er nu meer mensen die buitensporten beoefenen op het strand, worden er bruiloften, uitvaarten en bedrijfsbijeenkomsten op het strand georganiseerd en is er een grote doelgroep die uitsluitend naar het strand komt voor de horeca op het strand en het fenomenale uitzicht op zee.

De huidige strandnota is van 2008. Hoewel deze eerder is geëvalueerd en herhaaldelijk is herzien om mee te gaan in de tijd, zijn er nog steeds kansen voor verbetering. Zo ziet de strandvereniging dat meer regels juist voor onduidelijkheid en spanning op het strand zorgt tussen gebruikers. Daarnaast belemmeren regels over bevoorrading de bedrijfsvoering van de ondernemers op het strand in het al ruimer wordende strandseizoen.

Voor de herziening van de strandnota doet de strandvereniging aanbevelingen om te dereguleren waar mogelijk en meer de verantwoordelijkheid bij de gebruiker neer te leggen. Daarnaast vraagt de strandvereniging meer ruimte te geven voor de bedrijfsvoering op het strand. Dit leidt niet noodzakelijkerwijs tot hele grote wijzigingen van bestaande wettelijke kaders, zoals de APV en het omgevingsplan. Het gaat om de invulling van de beleidsvrijheid die deze kaders nu al bieden.

2. WAAR KOMEN WE VANDAAN?

HUIDIG STRANDBELEID GEMEENTE BERGEN

2.1 Inleiding

Strandpaviljoens in Bergen worden gereguleerd binnen het kader van waterveiligheid, natuurbehoud en recreatieve ontwikkeling. Het Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid benadrukken zachte, flexibele oplossingen en stellen duidelijke voorwaarden per type strand. In Bergen zijn specifieke strandzones toegewezen voor jaarronden en seizoensgebonden voorzieningen om natuurwaarden en recreatie te combineren. Het strandbeleid is in de afgelopen tien jaar in ontwikkeling. In dit hoofdstuk gaan wij in op de uitgangspunten van de huidige strandnota Bergen en op de kaders waarbinnen dit beleid tot stand is gekomen.

2.2 Ontwikkeling van het strandbeleid Bergen

De gemeenteraad van Bergen heeft op 26 juli 2008 voor het recreatief gebruik van de kustlijn de strandnota Bergen van 17 december 2007 vastgesteld. In aanvulling op de strandnota is door de raad op 24 november 2009 de beleidsnotitie 'Jaarrond exploitatie van strandpaviljoens' vastgesteld.

Doel van de strandnota is om aantrekkelijke stranden te creëren voor verschillende doelgroepen, het behouden en/of versterken van het economisch potentieel van het strand en het achterland van de gemeente Bergen, natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden en de kwaliteit van de waterkering. Voor de stranden in de gemeente Bergen gelden de volgende uitgangspunten:

- aantrekkelijke stranden voor verschillende doelgroepen;
- behoud en versterken van het economisch potentieel;
- behoud en versterken van natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarde;
- behoud en verbetering van de kwaliteit van de waterkering.

Met de inwerkingtreding van de beleidsregels zijn er uitgangspunten geformuleerd voor bebouwing op en gebruik van het strand. Deze zijn daarna vertaald naar sectorale gemeentelijke regelgeving zoals bestemmingsplannen (nu omgevingsplan) en de welstandsnota voor bebouwing en gebruik van het strand en de algemene plaatselijke verordening (APV) in het kader van openbare orde en veiligheid.

Bij de uitvoering van de strandnota Bergen in de eerste jaren na de inwerkingtreding van het beleid hebben zich diverse knelpunten voorgedaan. Tussen 2011 en 2013 zijn de knelpunten samen met de paviljoenhouders in kaart gebracht. De knelpunten zijn in Tabel 1 kort samengevat.

Bebouwing op het strand	Gebruik van het strand
• Bouw- en gebruiksregels in bestemmingsplannen • Eisen uit het Bouwbesluit • Het ontbreken van een goed welstandskader • Het ontbreken van een objectief en eenduidig toetsingskader voor innovatieve ontwikkelingen	• Zonering en daarmee bereikbaarheid van zones voor gebruikers • Formalisering van zones voor naaktrecreatie • Evenementen op het strand • Rijden op het strand • Overnachten op het strand • Strandattributen

Tabel 1: Knelpunten uit evaluatie strandnota Bergen 2013

De knelpunten hebben in 2012 geleid tot een voorstel aan de raad tot aanpassing van de strandnota Bergen ("elke dag strand") en een voorstel tot de aanpassing van de Algemene plaatselijke verordening (APV) voor het gebruik van het strand en het welstandskader voor bebouwing op het strand. Daarnaast is in het beleid verduidelijkt wat onder innovatie van bebouwing wordt verstaan en is een afwegingskader geïntroduceerd. Op verzoek van de gemeenteraad heeft in mei 2013 een tweede evaluatie van de strandnota plaatsgevonden. Dit

heeft tot een aanpassing van het beleid geleid. Hierbij zijn echter vier onderwerpen door de raad aangehouden. Deze betreffen: strandterrassen, overnachten op het strand, het uitstallen van strandattributen en overige commerciële bebouwing op het strand.

Tussen 2012 en 2015 zijn door de gemeenteraad drie belangrijke bestemmingsplannen voor de drie strandkernen vastgesteld: Egmond aan Zee Centrum en Boulevard (15-5-2012), Bergen aan Zee (26-09-2013) en Duingebied (25-06-2015). In deze bestemmingsplannen (nu omgevingsplan) is het ruimtelijke beleid voor bebouwing en (commercieel) gebruik van het strand opgenomen. Daarmee is ook meer duidelijkheid gekomen over de maximale maatvoering van paviljoens en strandterrassen.

Beperkte commerciële bebouwing (<35 m²) wordt toegestaan bij paviljoens voor onder andere opslag voor evenementen en activiteiten op het strand.

In de APV zijn regels opgenomen over attributen op het strand. In 2015 heeft de gemeenteraad besloten het plaatsen van attributen aan de ondernemers over te laten en dit niet te reguleren via de huurovereenkomst.

Overnachten op het strand ziet de gemeenteraad als een kans (economisch potentieel benutten), maar ook als een bedreiging (verrommeling). Om die reden was de raad in 2015 voornemens om uitsluitend rondom Camperduin, richting Petten, overnachting op het strand te faciliteren bij wijze van experiment. Uiteindelijk is deze pilot niet doorgegaan.

In 2013 is het welstandskader aangepast door de Omgevingsnota strand 2013 vast te stellen. Deze is na tien jaar vervangen door de Nota omgevingskwaliteit 2023, die nu het actuele welstandskader vormt voor bebouwing op het strand.

Door het project Kust op Kracht is een heel nieuw strand ontstaan bij Camperduin. Om die reden is specifiek de strandnota Camperduin 2014 vastgesteld, die regels geeft over de inrichting en gebruik van het nieuwe kustgebied.

Daarnaast zijn sinds de inwerkingtreding en aanpassing van de strandnota diverse visies op het gebied van recreatie in Bergen verschenen, zoals de Lokaal Toeristische Visie (2015) en de Omgevingsvisie Bergen 2040. In die laatste visie is over het strandbeleid opgenomen dat de gemeenteraad de afspraken van het Kustpact 2017 volgt [1] (hierover later meer).

[1] Omgevingsvisie Bergen 2040, pagina 33.

3. WAT HEBBEN WE OPGEHAALD?

KNELPUNTEN STRANDEXPLOITANTEN

De wensen en behoeften van bezoekers en de manier waarop zij recreëren op het strand is in ontwikkeling. Waar strandpaviljoens vroeger een ondergeschikte functie aan het strand hadden en voorzagen in kleinschalige consumptie, hebben ze zich nu ontwikkeld tot volwaardige horeca-bedrijven die een bestemming op zichzelf zijn. Tegelijkertijd vertegenwoordigen strandexploitanten één van de belangen in een grotere maatschappelijke discussie over de balans tussen de bescherming en ontwikkeling van de kustzone.

Wij vroegen het bestuur van Strandvereniging Bergen Egmond Schoorl (BES) en hieraan gelieerde strandexploitanten naar hun belangen en ervaringen op het strand. Zij schetsen uitdagingen en obstakels die de bedrijfsvoering, ontwikkeling en professionalisering van de strandpaviljoens belemmeren, waardoor hun potentieel om bij te dragen aan maatschappelijk relevante thema's als verduurzaming, kwaliteitsverhoging en een veilig, bereikbaar en toegankelijk strand wordt beperkt. Uit onze gesprekken destilleren wij de twee belangrijke thema's 'bebouwing op het strand' en 'gebruik van het strand', waaronder de knelpunten kunnen worden geschaard.

Bebouwing op het strand

3.1 Uitbreidingsmogelijkheden

Behoeften

De strandexploitanten van de gemeente Bergen lichten toe dat er een noodzaak bestaat om hun aanbod te blijven verbeteren en professionaliseren, om in te spelen op veranderende ontwikkelingen en trends op het gebied van recreatie en horeca op het strand en eisen op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Om de kwaliteitsverbetering te kunnen leveren, vragen de strandexploitanten om een zekere flexibiliteit bij het fysiek uitbreiden of vergroten

van hun bedrijf. De huidige bebouwingsregels worden namelijk als te beperkend gezien om mee te bewegen met de vraag vanuit de markt en te investeren in de nodige apparatuur, aansluitingen en voorzieningen. Professionele keukens passend bij het gemiddelde type paviljoen dat op het strand staat, hebben immers te maken met een scala aan richtlijnen en voorschriften. Hierdoor worden onder andere bepaalde technische eisen aan apparatuur gesteld, die een steeds grotere claim op de ruimte doen. Ondernemers moeten grotere keukens of koelcellen kwijt in de ruimte. Ook strengere eisen op het gebied van ventilatie en luchtcirculatie vragen om ruimte voor installaties. Ontwikkelingen in professionalisering om andere elektriciteits-aansluitingen en mogelijkheden om van het gas af te gaan worden verkend. Deze ontwikkelingen doen aanspraak op de beschikbare ruimte. Zie Bijlage II voor een overzicht van de ruimteclaims.

Nadrukkelijk bestaat de wens om opslagruimtes te vergroten om leveringen efficiënter te kunnen opslaan (minder leveringen per etmaal). De vermindering van het aantal vervoersbewegingen naar en van het paviljoen zou de problemen verlichten die ondernemers bij de reguliere bevoorrading ondervinden (zie 3.3 'Bevoorrading'). Ook zou het positieve gevolgen hebben voor het verduurzamen van de bedrijfsvoering en bevoorrading.

Tot slot behoeven paviljoenhouders de mogelijkheid om de terrassen uit te breiden tijdens piekmomenten in het seizoen om de markt te bedienen en de aantrekkelijkheid van het strand te waarborgen. Ze pleiten hierbij voor een flexibelere indeling van de trap naar het paviljoen en positionering van het terras, bijvoorbeeld aan de zijkant van paviljoens, vanwege knelpunten met het optimaliseren van hun bedrijfsvloeroppervlakte en de locatie van de trap ten opzichte van veiligheidszones.

Relevant beleid

- Bebouwingsregels BP: Strandpaviljoen max. 25 meter diep; totale oppervlakte van gebouwen, overkappingen en gebouwde terrassen bedraagt max. aangegeven maatvoering, anders het volledige bouwvlak
- Gebruiksregels BP: Per bouwvlak max. één onbebouwd terrassen georiënteerd op zee toegestaan, grenzend aan het strandpaviljoen of verkooppunt, met een diepte van max. 5 m en niet breder dan het strandpaviljoen of verkooppunt
- Horecanota Gastvrij Bergen: Terrasvergunning voor terrasstrook buiten bouwvlak aan de zeezijde met max. diepte van 5 meter.
- Strandnota 2008 (voorwaarden uitbreiding horecabedrijven): Paviljoens mogen eenmalig uitbreiden met 20% (t.o.v. van meting in 2007) tot max. bedrijfsvloeroppervlakte van 750 m² op eerste bouwlaag. Kiosken krijgen max. bedrijfsvloeroppervlakte van 250 m² op eerste bouwlaag.
- Strandnota Camperduin: In Camperduin wordt eenmalige uitbreiding losgelaten, bedrijfsvloeroppervlakte van max. 50 m²
- PNH, Toekomstperspectief 2040 Noord-Hollandse Noordzeekust (2018): Altijd ruimte aan lokale ondernemers voor kwaliteitsverbetering en innovaties van recreatieve bebouwing van bestaande bedrijven, om in te kunnen spelen op klantwensen en veranderingen in de markt, mits ontwikkeling van hoge kwaliteit: inspirerende, originele vormen van (verblijfs)recreatie die iets toevoegen aan het bestaande aanbod. Ruimte voor verduurzamen, concentreren en differentiëren. Vraagt om economische mogelijkheden voor een rendabele exploitatie, investeringen moeten kunnen worden terugverdiend.
- OV NH2022, artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen: Instructieregel dat omgevingsplan in het werkingsgebied Landelijk gebied alleen kleinschalige ontwikkelingen kan toestaan, met uitzondering van kleinschalige woningbouw, als de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan, het bebouwde oppervlak niet toeneemt, en het aantal burgerwoningen gelijkblijft. Bijbehorende bouwwerken kunnen

wel toegestaan worden met max. oppervlakte van 150 m² en max. bouwhoogte van 5 meter.

- Strandnota 2008 (uitgangspunten): Bezoekdoel is het strand. Voorzieningen voor bezoekers, zoals paviljoens, zijn ondersteunend en geen bezoekdoel op zich.
- RWS, calamiteitenstrook: Strook van tenminste tien meter vanaf de hoogwaterlijn, de 'calamiteitenstrook voor hulpdiensten', moet worden vrijgehouden van bebouwing en obstakels.
- Brandweer/Veiligheidsregio, veiligheidszone: Strook van tenminste vijftien meter vanaf de hoogwaterlijn, de 'veiligheidszone' voor de brandweer, moet worden vrijgehouden van bebouwing en obstakels.
- Waterschapsverordening artikel 2.21 Duinzone HHNK: Strandbebouwing moet minstens 10 meter afstand met droog zand houden tot de calamiteitenstrook van Rijkswaterstaat.
- HHNK, zeewaartse verplaatsing: Waterschap verplicht paviljoens zeewaarts te verplaatsen om ruimte te bieden voor duinaangroei.
- PNH, Toekomstperspectief 2040 Noord-Hollandse Noordzeekust (2018): Kustveiligheidsbeleid is leidend: strandzoning en bebouwing moeten flexibel meebewegen.

Knelpunten

Knelpunten ontstaan enerzijds doordat het gehanteerde strandbeleid in de praktijk onuitvoerbaar blijkt. De beschikbare ruimte voor bouwwerken wordt immers bepaald en beperkt door een samenkost van bevoegd gezagen en beleid op het strand. Vanaf de hoogwaterlijn tot aan de duinvoet hanteren verschillende instanties zogenaamde bebouwingsvrije zones: eerst geldt een calamiteitenzone van 15 meter (Rijkswaterstaat, Veiligheidsregio), daarna een 10 meter diepe onbebouwde zone van het waterschap. Vanaf dit punt kunnen horeca-ondernemingen een terras van 5 meter diep buiten het bouwvlak exploiteren, waarachter het paviljoen binnen het bouwvlak max. 25 meter diep mag zijn. Daarachter ligt de duinvoet, waarvandaan het waterschap zeewaartse verplaatsing van paviljoens voorziet om de natuurlijke duinaangroei ruim baan te geven.

Kortom, afhankelijk van de diepte van desbetreffend strand en de breedte van het bouwvlak, kan een paviljoen worden beperkt in het gebruikmaken van de maximaal toegestane bouw mogelijkheden. Zo kan een onbebouwd terras dat alleen aan de voorkant en niet aan de zijkant mag, mogelijk niet gerealiseerd worden vanwege overlapping met de objectvrije zone uit de Waterschapsverordening.

Bij ondernemingen zonder terrasvergunning zoals kiosken ontstaan problemen met het maximaliseren van het bebouwde terras binnen het bouwvlak vanwege de ruimte die de trap vraagt, maar ook het gebruik ervan wordt beperkt wanneer bezoekers het terras via de trap aflopen en op de vrij te houden veiligheidsstroken belanden. Zeewaartse verplaatsing van paviljoens zou de mogelijkheden nog verder inperken.

Anderzijds heeft het beleid van de gemeente niet genoeg meebewogen met maatschappelijke en economische ontwikkelingen en trends op het strand. Gemeente Bergen stelt economische belangen op het strand ondergeschikt aan het strand zelf en zet dit geluid door in de evaluatie van het strandbeleid. Hierdoor ligt de prioriteit van het strandbeleid voornamelijk bij het beschermen van natuurlijke waarden tegen onder andere ontwikkelingen in toerisme en horeca. Niet alleen kampt deze sector op het strand hierdoor met een imagoprobleem, maar ook zijn paviljoens gebonden aan een eenmalige uitbreiding van 20% van de bestaande bedrijfsvloeroppervlakte.

Sportpaviljoens zijn niet aan dezelfde oppervlakte-regels gebonden. De raad heeft op 6 nov 2014 een amendement op Strandnota Camperduin aangenomen waardoor sportpaviljoens direct kunnen groeien naar 750 m² zonder aan dezelfde voorwaarden voor innovatie te hoeven voldoen als reguliere paviljoens. Belangrijk verschil hierbij is dat sportpaviljoens niet in aanmerking voor een horecavergeving komen, omdat het omgevingsplan alleen ondersteunende horeca toestaat in de vorm van non-alcoholische dranken en etenswaren die uitsluitend aan deelnemers aan sport- en spelactiviteiten mogen worden verstrekt. Beide sportpaviljoens in Camperduin zijn daarnaast met sportsubsidies gerealiseerd. Het behoeft extra nadruk dat het toestaan van

horecafuncties bij sportpaviljoens en activiteiten-centra in de gemeente Bergen in de toekomst uitdrukkelijk onwenselijk is. Niet alleen is in de Strandnota Camperduin vastgelegd dat de overweging van extra horeca op het strand gedaan wordt in de vorm van een openbare aanbesteding en in overleg met strandpaviljoenshoudersvereniging, en niet via een horecavergeving. Daarbij zou een horeca-functie sportpaviljoens in de gemeente Bergen een oneerlijke concurrentiepositie geven, gezien hun toegestane oppervlakte en (voor sport zonder horeca) gesubsidieerde activiteiten. Tot slot is er geen ruimte voor extra horeca, vooral in de winter.

3.2 Verduurzamingsmogelijkheden

Behoeften

Strandpaviljoenhouders kijken steeds meer naar duurzaamheid als sleutel tot het verbeteren van kwaliteit in hun aanbod op het strand. Zij zijn bereid hun bedrijfsvoering aan te passen aan de eisen van een duurzame toekomst, uit milieuverantwoording en omdat er kansen liggen om de beleving van bezoekers te verbeteren en de kwaliteit van de paviljoens naar een hoger niveau te tillen. Paviljoenhouders willen hun bedrijfsvoering toekomstbestendig maken door duurzame oplossingen te omarmen, zoals het gebruik van circulaire bouwmaterialen en betere isolatie bij de constructie van paviljoens, energiebesparende technologieën zoals zonnepanelen, warmtepompen en gasloze voorzieningen, het uitbreiden van opslag voor vermindering van vervoersbewegingen, en afval scheiden en terugdringen van plastic afval met herbruikbare alternatieven.

Relevant beleid

- Beleidsnotitie 'Jaarrond exploitatie van strandpaviljoens': Exploitatie van jaarrondpaviljoens mogelijk in bepaalde zones onder voorwaarden.
- Gemeente Bergen, huurovereenkomsten: Geen recht van opstal; duur van tien jaar.
- HHNK, watervergunningen: Duur van tien jaar, evaluatie om de 5 jaar, verlenging van twee jaar bij verlopen vergunning.
- HHNK, zeewaartse verplaatsing: Waterschap verplicht paviljoens zeewaarts te verplaatsen om ruimte te bieden voor duinaangroei.

- Evaluatie strandbeleid 2013 gemeente Bergen (Afwegingskader innovatieve ontwikkelingen): Innovatieve ontwikkelingen zijn toegestaan indien deze voldoen aan de in het afwegingskader opgenomen voorwaarden. Innovatief: Toegevoegde waarde aan recreatief aanbod; nadruk op innovatie. Onderscheidend: Versterkt strandprofilering; aantrekkingskracht op doelgroepen. Gebruik: Ruimtelijk inpasbaar; verkeer, milieubelasting en natuur binnen normen. Functie: Geen horeca/detailhandel; functies passen binnen identiteit en milieugrenzen. Paviljoens: Innovatie binnen huidige bebouwingslimieten volgens bestemmingsplan. Voormalige kiosken: Innovatie toegestaan tot 250m²; wijzigingsbevoegdheid vereist. Overige commerciële bebouwing: Mogelijk met akkoord Provincie/Hoogheemraadschap; criteria voor verkeer, milieu en natuur.

Knelpunten

De kosten die bespaard worden op het jaarrond laten staan van de paviljoens in plaats van het jaarlijks op- en afbouwen ervan, kunnen ondernemers nu investeren in andere doeleinden zoals verduurzaming van paviljoens. De gemeente heeft hiervoor beleidsruimte gecreëerd door het vaststellen van een afwegingskader voor 'innovatieve ontwikkelingen'. Toch ontstaat hier het knelpunt dat voor verduurzaming een onaantrekkelijk investeringsklimaat geldt. Ten eerste komt dit door de duur van overeenkomsten en vergunningen die strandpaviljoens hebben met verschillende overheden en het ontbreken van het recht van opstal op het strand. De huidige huurovereenkomsten en watervergunningen hebben een duur van tien jaar, waarbij watervergunningen elke vijf jaar geëvalueerd worden. Verlopen watervergunningen worden met periodes van slechts twee jaar verlengd. Hoewel ondernemers in de praktijk hun bedrijfsactiviteiten kunnen blijven voortzetten en niet de verwachting is dat vergunningen niet worden verlengd, zijn financieringsopties via de bank onder deze omstandigheden beperkt. Ten tweede is mogelijke verplaatsing van paviljoens nog steeds aan de orde, ongeacht het recht om paviljoens jaarrond te laten staan. Wanneer paviljoens mogelijk zeewaarts moeten verplaatsen om duinaangroei te

bevorderen en hiervoor herbouwd moeten worden, zijn duurzame maatregelen aan deze paviljoens een onaantrekkelijke investering. Indien de waterveiligheid in de algemene zin niet in het geding is zou bebouwing op het strand niet hoeven te verplaatsen.

Gebruik van het strand

3.3 Bevoorrading

Behoeften

Strandondernemers hebben de nadrukkelijke wens dat leveranciers, monteurs, leidinggevend en ondernemers toegang hebben tot en kunnen parkeren bij strandpaviljoens voor bevoorrading en onderhoud buiten de tijden van ontheffing, zowel op het strand als bij de hoofdafgang. Daardoor kan ook het aantal voertuigbewegingen op het strand worden verminderd. Het liefst zien zij een verruiming van het beleid, zodat paviljoens gedurende de hele dag bereikt, bevoorrad en gerepareerd kunnen worden. In ieder geval moet mogelijk zijn: de bevoorrading door zwaar verkeer tot 12 uur, bevoorrading door lokale leveranciers ruimer dan dat, en toegang voor leidinggevend, reparaties, noodleveringen en andere calamiteiten gedurende de hele dag. Strandvereniging BES vraagt tot slot om heldere randvoorwaarden en objectieve normen voor het beoordelen van de effectiviteit en veiligheid van de pilot voor rijden op het strand.

Relevant beleid

- APV, artikel 2:81 Motorvoertuigen: Verbod om met motorvoertuigen op het strand te rijden. Met ontheffing alsnog niet toegestaan om te rijden op het strand in de zomerperiode (van 1 mei tot 1 oktober) tussen 10:00 en 19:00 en in de winterperiode op zon- en feestdagen tussen 10:00 en 19:00 uur.
- Beleidsregels Rijden op het strand 2024: Houdt vast aan tijden behorend bij ontheffing. Stelt voor te onderzoeken hoe vaak en waarom er in de zomermaanden en op zon- en feestdagen tussen 10:00 en 19:00 uur wordt gereden, als input voor evaluatie Strandnota in 2025.

- Strandnota 2008 (Gebruiksmogelijkheden honden en paarden): In zomerperiode toegestaan op activiteitenstranden en voor 10:00 uur en na 19:00 uur op overige stranden. In winterperiode overal toegestaan, paarden op zon- en feestdagen alleen toegestaan voor 12:00 uur en na 19:00 uur.

Knelpunten

Strandpaviljoens functioneren grotendeels zoals andere horecaondernemingen: zij bieden gasten eten, drinken en gastvrijheid. Toch hebben zij te maken met een opvallend verschil dat hun bedrijfsvoering ingrijpend beïnvloedt: de bevoorrading. Terwijl restaurants en cafés in stedelijke gebieden rechtstreeks bevoorraadt kunnen worden via toegankelijke wegen, is dit voor strandpaviljoens een veel complexere uitdaging.

Op het strand en op strandopgangen mag in principe niet gereden worden om overlast te beperken en veiligheid van strandbezoekers en dieren op het strand te kunnen garanderen. Met een ontheffing van het verbod is rijden op het strand alleen voor 10:00 en na 19:00 toegestaan. Hierdoor is niet alleen directe levering aan strandpaviljoens buiten deze tijden onmogelijk, maar kunnen ook monteurs en andere betrokkenen het paviljoen beperkt bereiken. Momenteel worden bevoorrading en reparaties buiten ontheffingstijden gedoogd. Buiten deze tijden is efficiënte en veilige bevoorrading namelijk lastig te realiseren zonder auto. Ondernemers moeten dan gebruik maken van rolkarren om goederen over het zand te vervoeren, een tijdrovend en arbeidsintensief proces. Bovendien zijn paviljoens onderling niet via het strand bereikbaar, wat betekent dat zware motorvoertuigen de steile opgangen op- en afrijden, met alle risico's van dien. Dit zorgt ervoor dat de bevoorrading niet alleen langer duurt, maar ook extra planning en middelen vereist van zowel leveranciers als ondernemers.

Honden mogen buiten het hoogseizoen overal loslopen en in de zomer tijdens vroege en late uren overal en daartussen alleen op het activiteitenstrand. Het hondenbeleid sluit echter niet aan bij het garanderen van de veiligheid van deze dieren.

Immers, ook op activiteitenstranden waar overdag loslopende honden mogen komen staan horecabedrijven en honden mogen tijdens bevoorradingsuren überhaupt overal loslopen.

3.4 Veiligheid

Behoeften

Strandondernemers hebben te maken met uiteenlopende veiligheidsuitdagingen, die variëren van criminaliteit tot de zorg voor strandbezoekers. In verschillende kustplaatsen is de behoefte aan verbeterde veiligheidsmaatregelen dan ook groot. Zo doen een aantal ondernemers een oproep voor meer handhaving in verband met een toename van inbraken en vandalisme tijdens de nachtelijke uren. Ook ligt hun focus op de veiligheid van strandbezoekers. Ondernemers merken dat er in het hoogseizoen na 18:00 uur nog veel zwemmers aanwezig zijn. De reddingsbrigade is dan niet meer aanwezig, maar volgens opgave van de gemeente is de brigade oproepbaar buiten openingstijden.

Hierdoor komt de verantwoordelijkheid voor het verlenen van eerste hulp bij ongelukken vaak toch bij ondernemers te liggen. Dit brengt extra druk met zich mee en beïnvloedt de dagelijkse uitvoering van hun horecawerkzaamheden. Tot slot stellen zij het hondenbeleid ter discussie, omdat de veiligheid van loslopende honden invloed kan hebben op de mogelijkheid om paviljoens met gemotoriseerde voertuigen te bevoorraden (zie '3.3 Bevoorrading').

Relevant beleid

- Vrijwillige Reddingsbrigade Bergen: De strandpost van de reddingsbrigade is dagelijks geopend vanaf 1 juni tot half september van 9:00 tot 18:00 uur en voor calamiteiten oproepbaar buiten deze uren.
- Strandnota 2008 (Doelstellingen): Aantrekkelijke stranden voor diverse doelgroepen.
- Strandnota 2008 (Gebruiksmogelijkheden honden en paarden): Toegestaan in zomerperiode op activiteitenstranden en voor 10:00 uur en na 19:00 uur op overige stranden. In winterperiode overal toegestaan, paarden op zon- en feestdagen alleen toegestaan voor 12:00 uur en na 19:00 uur.

Knelpunten

Hoewel strandpaviljoens en andere ondernemers hun best doen om preventieve maatregelen te treffen tegen inbraken en vandalisme, blijkt de politiecapaciteit 's avonds en 's nachts structureel ontoereikend. Om dit gat te vullen, kijken ondernemers naar alternatieve oplossingen zoals particuliere beveiliging, naar voorbeeld van Castricum en Zandvoort. Als politiehandhaving 's nachts niet haalbaar is, vragen strandexploitanten financiële steun van de gemeente om dergelijke alternatieve maatregelen mogelijk te maken. Daarnaast ontstaat een knelpunt omdat de veranderende trends in strandgebruik, zoals drukte op latere tijdstippen en kortstondige bezoeken, niet aansluiten op de huidige openingstijden van de reddingsbrigade. Opdat de reddingsbrigade beschikbaar blijft tijdens drukke momenten, vragen strandexploitanten om ruimere openingstijden. Zo willen zij voorkomen dat de verantwoordelijkheid voor eerste hulp en toezicht onterecht bij hen komt te liggen. Daarnaast pleiten zij voor een evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst om de veiligheid op lange termijn te waarborgen.

3.5 Aanvullende gebruiksmogelijkheden Behoeften

De economische kracht van het strand kan naast het mogelijk maken van uitbreiding van de hoofdactiviteiten (zie 3.1 Uitbreidingsmogelijkheden) ook beter benut worden door het aanbieden van aanvullende gebruiksmogelijkheden. Gezien het voorzieningenniveau op het strand afhankelijk is van ondernemers, zoals we bijvoorbeeld zien bij het opstellen van toiletten, willen strandondernemers bezoekers beter kunnen bedienen met het plaatsen van extra voorzieningen zoals douches, speeltoestellen en strandbedden. Daarnaast is er vraag naar een verruiming van verkoopmogelijkheden voor de verkoop van strandgerelateerde producten zoals emmers en schepnetten, vooral bij kiosken. Tot slot is een belangrijke wens is de introductie van overnachtingsmogelijkheden op het strand, zoals al gebruikelijk is in kustplaatsen als Wijk aan Zee en Castricum. Dit zou het strand niet alleen aantrekkelijker maken, maar ook een impuls geven aan het lokale toerisme, zeker gezien het beperkte aantal hotels in de regio wat de capaciteit voor verblijfstoerisme belemmert.

Relevant beleid

- APV, artikel 2:84 Plaatsen of onbeheerd achterlaten van attributen en voorwerpen: Verbod op plaatsen of onbeheerd achterlaten van attributen en voorwerpen op het strand (onthefing mogelijk). Niet van toepassing voor plaatsen van attributen en voorwerpen voor max. één dag, mits andere strandbezoekers hierdoor niet worden gehinderd en verkeer op strand hierdoor niet wordt belemmerd.
- Evaluatie strandnota Bergen 2008 (strandattributen): Exploitanten mogen strandattributen blijven plaatsen, zolang 15 meter vanaf de vloedlijn vrijblijft voor hulpdiensten en het strand toegankelijk blijft voor iedereen. Bij incidenten wordt overleg gezocht, en indien nodig kan een vergunningsplicht worden ingesteld. Verhuur van specifieke stranddelen voor attributen wordt afgeraden om uitsluiting van bezoekers te voorkomen. Volgende voorstel aangehouden door raad: Vooraf plaatsen van attributen mogelijk onder voorwaarden, worden opgenomen in individuele huurovereenkomst.
- Evaluatie (Overnachten op het strand): Overnachten vooralsnog alleen toestaan op het nieuwe strand van Camperduin. In samenspraak met raad wordt een eisenpakket samengesteld waaraan overnachtingsmogelijkheden moeten voldoen, waarna deze in markt wordt gezet.
- Bestemmingsplannen: Geen gebruiksmogelijkheden voor overnachten op het strand of (ondergeschikte) detailhandel.

Knelpunten

Het strandbeleid en de regels in de APV komen over de mogelijkheid voor het plaatsen van attributen overeen: er geldt een verbod, behalve als de voorwerpen voor maximaal één dag worden geplaatst. Dat betekent dat het plaatsen van strandbedden en andere voorwerpen door ondernemers in principe toegestaan is. Het gebrek aan rechtszekerheid vormt hier echter het knelpunt. De regels bevatten subjectieve voorwaarden die op verschillende manieren kunnen worden uitgelegd en waarvoor een

afwegingskader ontbreekt. Ondernemers hebben hierdoor geen expliciete zekerheid dat ze attributen mogen plaatsen. De overnachtingsmogelijkheden wilde de raad alleen mogelijk maken in Camperduin (deze pilot is uiteindelijk niet doorgegaan), hoewel in een eerdere evaluatie voorgesteld werd om dit in alle kernen toe te staan. Op dit moment zijn zowel slapen op het strand als (ondergeschikte) detailhandel niet toegestaan in het beleid en de omgevingsplan-regels.

3.6 Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Behoeften en knelpunten

Strandexploitanten vervullen een bredere rol dan enkel het verzorgen van eten en drinken. Ze dragen een verantwoordelijkheid die verdergaat dan gastvrijheid richting bezoekers voor een veilige, toegankelijke en aangename strandervaring. Zij signaleren hierin knelpunten op het gebied van bereikbaarheid en toegankelijkheid. De fysieke toegankelijkheid van het strand is een punt van zorg. In Schoorl maken de huidige trapsgewijze en zandige opgangen het strand moeilijk bereikbaar. Ook ontbreken gehandicaptenvoorzieningen zoals voor hen aangewezen parkeerplaatsen op het strand. Strandexploitanten krijgen regelmatig te horen van bezoekers, zoals mensen die slecht ter been zijn, gehandicapten of zelfs organisaties zoals Stichting Laatste Wens, dat zij verbaasd of boos zijn over de ontoegankelijkheid van het strand en de paviljoens, waarbij ondernemers soms ten onrechte verantwoordelijk worden gehouden.

Verder bestaat een tekort aan parkeergelegenheid rondom het strand in Bergen. In Egmond en Bergen hebben bezoekers moeite om hun auto kwijt te kunnen, wat leidt tot frustratie en druk op omliggende woonwijken. Voor Bergen, Egmond en Schoorl en Bergen geldt een parkeerprobleem voor fietsen en scooters. Zwerffietsen blokkeren bovendien vaak de strandopgangen, waardoor niet alleen bezoekers, maar ook hulpdiensten zoals de reddingsbrigade worden gehinderd.

De strandvereniging vraagt ook om parkeren bij het paviljoen voor leidinggevendenden/ondernemers toe te staan, evenals monteurs voor directe storingen of noodleveringen. Dit zou 24 uur per dag bij de paviljoens moeten kunnen.

Daarnaast wijzen exploitanten op de behoefte aan duidelijke en eenvoudig te begrijpen informatievoorziening voor strandbezoekers. Strategisch geplaatste borden bij strandopgangen kunnen bezoekers wegwijs maken zonder dat het strand zelf wordt ontsierd door verkeersborden.

Tot slot laat de strandreiniging te wensen over. Hoewel nieuwe afvalbakken een positieve bijdrage hebben geleverd, wordt het strand zelf door de gemeente zelden gereinigd. Dit zet schoonmaak-druk op de exploitanten, terwijl een schoon strand essentieel is voor een prettige bezoekervaring.

Relevant beleid

- Strandnota 2008 (Doelstellingen): Aantrekkelijke stranden voor diverse doelgroepen.
- Strandreiniging wordt door de gemeente gedaan.

4. HOE KUNNEN WE DIT OPLOSSEN?

BENCHMARK ANDERE STRANDGEMEENTEN

Bebouwing op het strand

4.1 Uitbreidingsmogelijkheden

Strandpaviljoenhouders staan voor grote uitdagingen als het gaat om uitbreidingsmogelijkheden. Hoewel zij niet alleen voor economische waarde zorgen maar ook bijdragen aan het behoud van het strand als aantrekkelijke, duurzame plek, lopen ze tegen beperkingen aan in wet- en regelgeving. Hier volgen vijf voorstellen met een uitgebreide toelichting, waarin rekening wordt gehouden met de specifieke overwegingen die strandondernemers aandragen.

1) Erken synergie tussen economische en natuurlijke strandwaarden

Het beleid moet erkennen dat economische en natuurlijke strandwaarden elkaar versterken en beide als gelijkwaardig beschouwen. Strandpaviljoens leveren niet alleen een belangrijke bijdrage aan de economische waarde van het strand, maar ook aan de beleving en het behoud ervan. Ze trekken diverse doelgroepen aan en verhogen de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het strand. Het imago van de strandondernemer als strandvervuiler en -uitbuiters is weerbarstig maar onterecht: ondernemers kennen en zorgen voor het strand als geen ander.

Om strandexploitanten te ondersteunen bij het bedienen van het verder groeiende strandtoerisme en -recreatie, moet de Strandnota van de gemeente Bergen herzien worden. Het huidige uitgangspunt "Bezoekdoel is het strand. Voorzieningen voor bezoekers, zoals paviljoens, zijn ondersteunend en geen bezoekdoel op zich" moet heroverwogen en genuanceerd worden. Dit uitgangspunt doet namelijk geen recht aan de realiteit waarin strandpaviljoens vaak een integraal onderdeel zijn van de strandervaring en voor sommige bezoekers zelfs een zelfstandig trekpleister vormen.

Het herzien van dit uitgangspunt is essentieel, omdat het een fundament biedt voor de voorstellen die volgen. Een genuanceerd beleid dat de synergie tussen economische en natuurlijke waarden erkent, zorgt ervoor dat deze plannen beter aansluiten bij de doelen en uitgangspunten van het strandbeleid in de gemeente Bergen. Het benadrukt dat voorzieningen zoals paviljoens niet slechts ondersteunend zijn, maar een essentieel onderdeel vormen van een duurzame en economisch waardevolle strandontwikkeling.

2) Versoepel terrasregels in omgevingsplan

Terrassen vervullen een cruciale rol in de beleving van het strand, vooral in het hoogseizoen. Om optimaal in te kunnen spelen op de behoeften van bezoekers én praktische omstandigheden, is het voorstel de huidige terrasregels in het omgevingsplan te versoepelen en hierbij specifiek restricties rondom de locatie en diepte van onbebouwde terrassen los te laten.

Momenteel schrijft het beleid voor dat terrassen alleen vóór het paviljoen binnen het bouwvlak mogen worden geplaatst, maar deze regel belemmert een flexibele en veilige inrichting. Windomstandigheden op het strand vereisen dat ondernemers hun terrassen flexibel kunnen positioneren om beschutting te bieden aan gasten. Daarnaast brengt de huidige regel de terrassen onbedoeld dichterbij de objectvrije zonerings van het HHNK, de Veiligheidsregio en de brandweer. Verder kunnen onbebouwde terrassen gezien worden als attributen op het strand, waarvoor minder strenge regels gelden in de APV. Bovendien is de ruimtelijke noodzaak van deze beperking onduidelijk en niet onderbouwd. Het toestaan van terrassen naast het paviljoen in plaats van alleen ervoor, biedt juist meer mogelijkheden om te voldoen aan veiligheidsrichtlijnen én wensen van bezoekers.

Daarnaast komen de restricties voort uit de terrasvergunning, verder opgenomen in de Horecanota Gastvrij Bergen en het omgevingsplan. Deze vergunning is gebaseerd op het gebruik van gemeentegrond, zoals straten en pleinen waar de gemeente voorzieningen biedt zoals bestrating en openbare toiletten. Het strand vormt echter een geheel andere context: de gemeente verzorgt hier geen openbare voorzieningen, zoals toiletten of bestrating, maar is hiervoor gedeeltelijk afhankelijk van strandondernemers. Het hanteren van dezelfde terrasvergunningregels voor strandpaviljoens als voor terrassen in stedelijke gebieden doet geen recht aan de situatie op het strand en vraagt om herziening.

Een flexibeler terrasbeleid zou rekening moeten houden met:

- Windrichtingen en veiligheid: Terrassen moeten kunnen worden geplaatst waar het voor bezoekers het meest comfortabel en veilig is, dus zowel voor als naast paviljoens.
- Voorwaarden voor gebruik: Een onbebouwd terras moet niet in de veiligheidszones vallen en mag andere strandgebruikers of strandverkeer niet hinderen.
- Beperkte uitbreiding in het hoogseizoen: Terrasuitbreiding is vooral in het hoogseizoen gewenst. Overwogen kan worden de uitbreiding van onbebouwde terrassen naast paviljoens en daarbij eventueel buiten het bouwvlak alleen in het hoogseizoen toe te staan. Eventueel kan een maximale diepte en breedte worden vastgesteld, maar flexibiliteit en maatwerk blijft cruciaal.

Andere gemeenten bieden een voorbeeld: in gemeente Beverwijk (Wijk aan Zee) mogen terrassen bij horecabedrijven alleen in de directe omgeving liggen, zonder strikte plaatsingsregels.

3) Stuur bij het HHNK aan op langdurige zekerheid bij het verlenen van watervergunning en verken mogelijkheden om kustbeheer een gezamenlijk gedragen opgave te maken.

Wij ervaren in de beoordeling van het beleid en gesprekken in onze benchmark een kloof tussen waterbeheerders zoals RWS en HHNK en de provincie en gemeenten.

Dynamisch kustbeheer wordt nu ingericht door de natuur zijn werk te laten doen en de duinen te laten aanstuiven. Daaromheen bepaalt het HHNK de mogelijkheden voor bebouwing op het strand. Daarbij lijkt er weinig beweging vanuit de waterbeheerder om het beheer van de duinen toe te vertrouwen aan menselijke kracht. Als de natuurlijke aanwas van de duinen dan tegenvalt, kan dat een verplichting voor de ondernemer betekenen om te verplaatsen. Hiermee zijn aanzienlijke kosten en risico's voor de ondernemer gemoeid.

Dat waterveiligheid van groot nationaal belang is wordt door alle partijen erkend. Er zijn wellicht nog andere wegen te bewandelen om dat belang te dienen. Daarin kunnen gemeenten en ondernemers een rol vervullen, door kunstmatig beheer van de duinen via vergunningsvoorwaarden bij de ondernemers te leggen en gedeeld toezicht te regelen vanuit gemeente en waterschap. Als gevolg daarvan kan een watervergunning voor langere duur worden verstrekt en wordt pas na afloop een eventuele verplaatsing besproken.

De duinen worden dan tussentijds door de ondernemer beheerd, die daar ook veel korter op zit dan het HHNK. De ondernemer heeft daar bovendien ook financiering voor, omdat hij door de langere instandhoudingstermijn betere investeringen kan doen en meer omzet kan draaien.

Het HHNK ziet complicaties in het uit handen geven van duinbeheer. Zo is handhaving niet altijd mogelijk of leidt het tot procedures. Ook intrekking van vergunningen gebeurt in de praktijk niet. Wij zien echter kansen en door de lasten van toezicht gedeeltelijk door de gemeente te dragen kunnen de zorgen van het HHNK wellicht worden verminderd.

4) Flexibiliteit bij trapindeling

De huidige eis dat een trap binnen het bouwvlak moet vallen, beperkt ondernemers in het kunnen voldoen aan veiligheidsbeleid van andere overheden en het tegelijkertijd optimaliseren van

hun bedrijfsvloeroppervlakte. Een flexibele indeling, zoals het toestaan van inpandige trappen of trappen aan de zijkant, maakt het mogelijk om rekening te houden met de specifieke omstandigheden van ieder paviljoen, bijvoorbeeld als de trap in de knel komt met de veiligheidszonering.

Maatwerk bij het positioneren van trappen kan inspelen op:

- De vorm en ligging van het paviljoen.
- De plaatsing ten opzichte van veiligheidszones en andere beperkingen.

5) Toestaan uitbreiding van paviljoens voor kwaliteit en duurzaamheid

De strandzonering van de kustlijn in Provincie Noord-Holland die op basis van het kader en uitgangsprincipes uit Toekomstperspectief 2040 Noord-Hollandse Noordzeekust (2018) is opgesteld, biedt in de gemeente Bergen geen ruimte voor nieuwe recreatieve bebouwing of extra intensivering. In lijn met dit provinciaal beleid zou het toestaan van uitbreiding tot 750 m² voor alle paviljoens de oppervlakte die voor sommige paviljoens nu planologisch in het omgevingsplan mogelijk is overschrijden. Het gelijktrekken van het maximaal toegestane bebouwingsoppervlakte naar 750 m² voor alle paviljoens is daarmee geen reële optie.

Toch biedt de strandzonering van de Provincie Noord-Holland een kader waarin kwaliteit en ruimte centraal staan, en waarbinnen verduurzaming, concentratie en differentiatie van strandpaviljoens mogelijk zijn. Dit uitgangspunt sluit aan bij de behoeften van strandondernemers en biedt ruimte om een beperkte uitbreiding van het bebouwbare bedrijfsoppervlakte voor verduurzaming en kwaliteitsverhoging toe te staan.

Een voorbeeld van hoe dit in de praktijk geregeld kan worden, is te zien in de gemeente Zandvoort. Daar is in het omgevingsplan vastgelegd dat jaarrondpaviljoens een maximale uitbreiding mogen realiseren specifiek voor kwaliteitsverhogende voorzieningen. Een vergelijkbare aanpak kan in Bergen worden toegepast, waarbij per

strandpaviljoen een extra bebouwbare oppervlakte van bijvoorbeeld 100 m² wordt toegestaan.

Deze extra ruimte kan uitsluitend worden gebruikt voor:

- Duurzame energieoplossingen, zoals zonnepanelen, installatie van duurzame verwarmings- en koelsystemen of watermanagementinstallaties.
- Technische ruimtes, voor plaatsen of vervangen van apparatuur zodat deze voldoet aan technische en duurzaamheidseisen
- Opslagfaciliteiten, zodat leveringen efficiënter en duurzamer kunnen worden opgeslagen

In het huidige strandbeleid zijn innovatieve ontwikkelingen toegestaan, indien deze voldoen aan de in het afwegingskader opgenomen voorwaarden. Voor paviljoens geldt onder andere dat innovatie enkel binnen de huidige bebouwingslimieten uit het omgevingsplan mogelijk zijn. Dit afwegingskader maakt toekomstbestendige uitbreidingen (zoals hierboven beschreven) buiten de al gegeven mogelijkheden in het omgevingsplan onmogelijk. Daarbij legt dit beleid een verdere beperking op uitbreiding van horecabedrijven. De Strandnota stelt dat paviljoens eenmalig mogen uitbreiden met 20% (t.o.v. van meting in 2007) tot maximaal 750 m², hoewel het omgevingsplan ondernemers ruimere rechten geeft. In het omgevingsplan is namelijk geregeld dat de totale oppervlakte van gebouwen, overkappingen en gebouwde terrassen maximaal de aangegeven maatvoering of als niet aangegeven, het volledige bouwvlak bedraagt. Afwegingskader heeft daarom aanpassing, zodat toekomstbestendige uitbreidingen mogelijk gemaakt worden en bestaande rechten gerespecteerd blijven.

4.2 Verduurzamingsmaatregelen

Bij de verduurzaming van een strandpaviljoen komt de strandondernemer voor een grote investeringsopgave te staan. Verduurzaming van een paviljoen kan door het treffen van energiewinning- en besparingsmaatregelen, maar ook door de toepassing van circulaire bouwmaterialen, maatregelen om het paviljoen natuurinclusief te maken of van het gas af te gaan. De ondernemers lopen ertegenaan dat investeringen in een betrekkelijk korte periode moeten worden terugverdiend. Daarnaast is er niet altijd een energieaansluiting beschikbaar die zwaar genoeg is, zodat een paviljoen afhankelijk blijft van gas. En tot slot geldt bij jaarrondpaviljoens dat de juridische situatie soms investeringen in de weg staan.

Op basis van ons onderzoek en benchmark bij andere gemeenten kunnen wij de volgende vijf voorstellen doen.

1) Werk met zoveel mogelijk jaarrondpaviljoens

Uit onze benchmark halen we op dat er veel meer in duurzaamheid zal worden geïnvesteerd als een paviljoen niet elk jaar op- en af gebouwd moet worden. Dat spreekt wellicht voor zich, maar toch wordt bij de keuze om alleen seizoensbebouwing toe te staan doorgaans duurzaamheid en impact voor de natuur niet direct op de eerste plaats gezet. In beginsel is het op en afbouwen op zichzelf al niet duurzaam, doordat er daardoor veel voertuigbewegingen nodig zijn in een kwetsbaar gebied en dicht op een Natura2000-gebied. Het leidt bovendien tot kapitaalvernietiging van 1 à 2,5 ton aan kosten elk jaar die anders geïnvesteerd hadden kunnen worden. Daarnaast verslechtert een paviljoen veel sneller door de op- en afbouw en leidt dat ook tot brandonveiligere constructies.

Mocht jaarrondbebouwing niet overal mogelijk zijn vanwege de kwetsbaarheid van de duinen, dan valt te overwegen om te werken met een modulair systeem, waarbij de harde kern met technische installaties kan blijven staan en alleen de zachte schil in het stormseizoen wordt verwijderd en opgeslagen. Dit scheelt in op- en afbouwkosten terwijl door het afslanken van de bebouwing natuurlijke aanstuiving van de duinen in de wintermaanden wordt bevorderd.

2) Vestiging opstalrecht bij jaarrondpaviljoens

Het strand is in eigendom van de Staat en wordt gehuurd en onderverhuurd door de gemeente Bergen. De gemeente is niet in staat om zakelijke rechten te vestigen ten behoeve van jaarrondpaviljoens. De consequentie is dat discussies kunnen ontstaan over de juridische status van paviljoens. Strikt formeel kan door natrekking het eigendom van het jaarrond paviljoen bij de Staat komen te liggen. Een opstalrecht kan dat probleem verhelpen en tevens in huurinkomsten voorzien (bij wijze van retributie). De Staat kan de gemeente Bergen bij volmacht de regulering van opstalrechten toekennen. Door de vestiging van een opstalrecht kan in ieder geval een juridisch obstakel worden weggenomen voor investeringen in jaarrondpaviljoens.

3) Lange huurperiode bij seizoens- en jaarrondpaviljoens

De meeste paviljoens staan al decennia aan de kust van Bergen. Het principe van een tienjarig huurcontract doet geen recht aan de huidige situatie en geeft onnodige beperkingen in het investeringsklimaat voor ondernemers. Wij stellen voor om het beleid te herzien en huurovereenkomsten voor onbepaalde tijd te verstrekken. Daar waar een opstalrecht wordt gevestigd hoeft geen huurovereenkomst meer te worden gesloten.

4) Harmonisatie van beleid helpt bij het creëren van het juiste investeringsklimaat

Zolang tussentijdse verplaatsingen van paviljoens nog aan de orde kunnen zijn en kortstondige vergunningen worden verleend, zullen niet alle ondernemers optimaal investeren in verduurzaming. Ondernemers willen naar een langere bestaanszekerheid, zoals tien jaar op een vaste plaats en eventueel daarna verplaatsen. Dat vraagt om harmonisatie van beleid van provincie, waterschap en gemeente, zoals de wetgever met de invoering van de Omgevingswet heeft beoogd. Waterveiligheid is van groot belang maar staat niet op zichzelf. Daarnaast kunnen de doelen van het waterveiligheidsbeleid wellicht ook via andere wegen worden bereikt. Er zijn verschillende platforms beschikbaar om die harmonisatie te weeg

te brengen, zoals de Werkgroep Kust en Werkgroep Toekomst Paviljoens, die als gevolg van het Kustpact tot stand zijn gekomen en waar vertegenwoordigers van alle partijen aanwezig zijn.

Gelijktijdig met het opleveren van voorliggend voorstel (eind 2024) biedt Werkgroep Toekomst Paviljoen (opgericht vanuit de Nederlandse Kustvereniging) een overkoepelend sturingsadvies aan gemeenten aan, waarvan de inhoud in samenspraak met overheidspartijen als waterschappen en ministeries is opgesteld. Binnen de voorgestelde kaders houdt de gemeente ruimte voor lokaal maatwerk. Daarnaast herziet HHNK in 2025 het beheerplan voor de zandige kust 'Kijk op Veerkrachtige Kust', waarbij dynamisch kustbeheer het uitgangspunt is. Beide zijn koppelkansen om landelijk gesteunde aanbevelingen voor het verbeteren van investerings- en verduurzamingsmogelijkheden te implementeren en beleid te harmoniseren.

5) Investeer als gemeente in netverzwaring

Netverzwaring draagt bij aan verduurzaming. Het beheer van het elektriciteitsnet ligt bij Liander (laag- en middenspanning) en TenneT (hoogspanning). Hoewel de gemeente formeel geen rol heeft in netverzwaring, beschikt de gemeente wel over kanalen om de urgentie van netverzwaring rondom het strand onder de aandacht te brengen. Ook op het strand groeit de stroombehoefte. Momenteel zijn strandondernemers nog afhankelijk van gas voor verwarming en koken. De netaansluitingen zijn niet zwaar genoeg om mee te gaan in de tijd. Terwijl de bebouwde omgeving al onder de aandacht is bij de netbeheerders, lijkt het belang van een goede aansluiting op het strand niet altijd in beeld te zijn.

Gebruik van het strand

4.3 Bevoorrading

Hun logistieke uitdaging benadrukt hoe strandpaviljoens, ondanks hun gelijkenissen met reguliere horeca, moeten omgaan met unieke beperkingen die een grote impact hebben op hun bedrijfsvoering. In Beleidsregels Rijden op het strand is voorgesteld om te onderzoeken hoe vaak en waarom er in de zomermaanden en op zon- en feestdagen tussen 10:00 en 19:00 uur wordt

gereden, als input voor evaluatie Strandnota in 2025. Hieruit blijkt dat de gemeente Bergen het knelpunt rondom bevoorrading al in zicht heeft, welke vraagt om structurele oplossingen. Om te beginnen kan een dergelijk onderzoek kwantitatief de noodzaak om buiten ontheffingstijden te bevoorraden bevestigen.

Verder gaat voorkeur uit de structurele oplossing van het aanpassen van de APV. Hierbij moeten heldere randvoorwaarden, objectieve normen en verwachtingen geformuleerd worden. Het doel van de aanpassing is dat paviljoens met motorvoertuig bereikbaar worden voor leveranciers en monteurs gedurende de hele dag. Dit kan op meerdere manieren in het beleid verankerd worden. Een, leidinggevend, monteurs en leveranciers kunnen uitgesloten worden van het verbod, door het niet op hen van toepassing te verklaren in artikel 2:81, lid 3 van de APV. Twee, de tijdsgebondenheid van de ontheffing in artikel 2:81, lid 5 kan (voor leidinggevend, leveranciers en monteurs) opgeheven worden; de ontheffing geldt dan voor de gehele dag en eventueel onder bepaalde voorwaarden. Dit is bijvoorbeeld gangbaar beleid in gemeente Noordwijk en Zandvoort, waar de ontheffing niet aan tijden is gebonden. Drie, de gemeente kan een zone aanwijzen waar het verbod voor motorvoertuigen op het strand niet voor leidinggevend, leveranciers en monteurs geldt, via een aanwijzingsbesluit. Op eenzelfde manier is het leden van de bootvereniging Bergen in de nu geldende APV mogelijk gemaakt tussen ontheffingstijden af te varen en aan te meren.

Voorkeur gaat niet uit naar maatregelen die het knelpunt van bevoorrading verlichten, maar niet volledig verhelpen, zoals het slechts verruimen van ontheffingstijden. Indien dit wel overwogen wordt, is een verruiming naar minimaal 12 uur 's ochtends voor regulier zwaar verkeer en een verdere verruiming voor lokale leveranciers wenselijk. Dit is in verband met de gelimiteerde beschikbaarheid van lokale leveranciers voor de middag. In elk geval is het altijd toestaan van rijden op het strand voor calamiteiten, die in de praktijk vaak toegang voor monteurs vereisen, essentieel voor de bedrijfsvoering.

Omdat rijden op het strand onder andere beperkt is om de veiligheid van dieren op het strand te waarborgen, kan de oplossing ook gezocht worden in het aanpassen van het hondenbeleid op het strand. Op dit moment sluit het hondenbeleid immers niet aan bij het garanderen van de veiligheid van deze dieren. Honden mogen buiten het hoogseizoen overal loslopen en in de zomer tijdens vroege en late uren overal en daartussen alleen op het activiteitenstrand. Ook op activiteitenstranden waar overdag loslopende honden mogen komen staan echter horecabedrijven. Bovendien mogen honden tijdens bevoorradingsuren überhaupt overal loslopen. Als honden te allen tijde aangelijnd moeten, kan bovenstaande versoepeling van regelgeving veilig doorgevoerd worden. Extremere voorbeelden zijn gemeente Zandvoort en gemeente Bloemendaal, waar honden in zomerperiode niet toegestaan zijn op het strand, behalve op een aangewezen strand en aangelijnd bij de paviljoens op de terrassen en het voorpad. Daar zijn alleen 's winters honden aangelijnd overal toegestaan op het strand.

4.4 Veiligheid

Strandpaviljoenhouders zien zich geconfronteerd met structurele veiligheidsuitdagingen, zoals een gebrek aan politiecapaciteit tijdens de avond- en nachturen. Ondernemers overwegen particuliere beveiliging, omdat ondersteuning vanuit handhaving ontoereikend blijkt. Deze optie vergt echter een financiële inspanning die de ondernemers niet alleen kunnen dragen. Daarom pleiten zij voor steun van de gemeente om dergelijke maatregelen mogelijk te maken. Uit de benchmark is geen andere gemeente gebleken die deze financiële steun biedt.

Daarnaast zien paviljoenhouders een groeiende mismatch tussen het strandgebruik en de beschikbaarheid van hulpdiensten. Waar bezoekers steeds later op de avond het strand bezoeken, 'sluiten' de reddingsbrigades vaak vroeg. Eerste hulp is buiten openingstijden op oproepbasis beschikbaar, maar het de fysieke post is dan onbemand. In Zandvoort wordt hier al deels op ingespeeld door op drukke dagen de EHBO-post tot 20:00 uur open te houden en een reddingsbrigade-piketdienst beschikbaar te stellen voor noodgevallen buiten reguliere uren. In Bloemendaal wordt de reddingsbrigade 's avonds

onofficieel bemand door jeugdteams en vrijwilligers, die met wat extra stimulans een structurele rol zouden kunnen vervullen. In gemeente Bergen zouden deze manieren overwogen kunnen worden om de huidige openingstijden van de reddingsbrigade structureel te verruimen.

Strandexploitanten benadrukken ook dat de afspraken over veiligheid aan herziening toe zijn. Zij pleiten voor een evaluatie van de bestaande dienstverleningsovereenkomst om zeker te stellen dat deze aansluit bij de langetermijnbehoeften van zowel ondernemers als bezoekers.

Sommige ondernemers bevragen de logica van de huidige zonering, waarbij gebruikersstromen op het strand worden gereguleerd. Gebruikersstromen kruisen elkaar in minimale mate. Vanwege de aard van de activiteiten sluiten veel van deze elkaar uit. Voor specifieke activiteiten zoals kitesurfen zouden start- en stoplocaties buiten drukke gebieden kunnen worden aangewezen. Tegelijkertijd is er discussie over het hondenbeleid. Hoewel aangelijnde honden nu beperkt worden toegestaan in bepaalde gebieden, wordt voorgesteld om dit beleid strikter te maken om overlast en risico's verder te beperken. Voorgesteld wordt aparte opgangen in te richten voor honden en paarden om hun veiligheid te verbeteren in relatie tot bevoorrading van paviljoens (zie 4.3 Bevoorrading). Ook kan veiligheid van dieren gegarandeerd worden bij aan aangepast hondenbeleid, waarbij honden in piekperiodes niet toegestaan zijn op het strand, behalve op aangewezen stranden en aangelijnd bij de paviljoens op terrassen en het voorpad. In het laagseizoen zijn honden bijvoorbeeld aangelijnd overal toegestaan op het strand. Dit is ook in gemeente Zandvoort en Bloemendaal zo geregeld.

Met deze maatregelen hopen de paviljoenhouders een balans te vinden tussen de veranderende trends in strandgebruik en de verantwoordelijkheid die zij dragen voor het welzijn van hun gasten. Door een combinatie van gemeentesteun, ruimere beschikbaarheid van hulpdiensten en het herzien van honden- en zoneringsbeleid, kunnen zij bijdragen aan een veiliger en gastvrij strand.

4.5 Aanvullende gebruiksmogelijkheden

Strandpaviljoenhouders wensen om aanvullende mogelijkheden voor het gebruik van het strand te benutten, ten eerste voor het plaatsen van attributen op het strand. Hoewel ondernemers onder de huidige regels strandbedden en andere attributen voor één dag mogen plaatsen, ontbreekt het aan rechtszekerheid door subjectieve voorwaarden en een onduidelijk afwegingskader. Dit leidt tot onzekerheid over wat wel en niet toegestaan is, en tot ongelijkheid in de toepassing van de regels. Daarom wordt voorgesteld een helder en juridisch toetsbaar kader te ontwikkelen, met objectieve voorwaarden die ondernemers meer duidelijkheid geven. Hiermee kunnen ondernemers zeker zijn dat ze attributen kunnen blijven plaatsen. Tegelijkertijd blijft het principe overeind dat stranddelen niet exclusief mogen worden verhuurd voor het plaatsen van attributen om de toegankelijkheid voor bezoekers te waarborgen.

Ten tweede is slapen op het strand een punt van discussie. Hoewel eerdere evaluaties adviseerden om overnachtingen in alle strandkernen toe te staan, is dit beleid in eerste instantie beperkt tot Camperduin en uiteindelijk ook daar niet toegestaan. We stellen voor om opnieuw te onderzoeken op welke locaties strandovernachtingen kunnen worden toegestaan, zodat dit niet alleen de aantrekkelijkheid van het strand vergroot, maar ook een impuls geeft aan het lokale toerisme. Dit is van bijzonder belang in regio's waar een tekort aan hotels de capaciteit voor verblijfstoerisme beperkt. Bovendien zou dit initiatief de diversiteit aan strandbelevingen vergroten en nieuwe doelgroepen aantrekken.

Ten derde pleiten ondernemers voor een nieuw model voor de pachtregeling. Aanpassing van de tarieven op basis van de locatie, lokale omstandigheden en de geboden mogelijkheden zou volgens ondernemers rechtvaardiger zijn. Zij wijzen erop dat de tarieven per vierkante meter momenteel gelijk zijn aan die van Egmond aan Zee, terwijl andere kernen minder bezoekers trekken en minder commerciële mogelijkheden bieden. Voorgesteld model wordt al toegepast in Zandvoort, waar natuurstranden met beperkte toegang en zonder jaarrondpaviljoens een lager pachtbedrag kennen.

Ondernemers pleiten ten slotte voor meer ruimte voor de verkoop van strandgerelateerde producten, zoals emmers en schepnetten. Deze gebruiksmogelijkheden ontbreken momenteel in het omgevingsplan. Door ondergeschikte detailhandel in het omgevingsplan toe te staan, zou niet alleen de economische positie van paviljoens maar vooral van kiosken versterkt worden, maar verbetert ook de strandbeleving voor gasten.

4.6 Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Een van de voorgestelde oplossingen voor de ervaren knelpunten rondom bereikbaarheid en toegankelijkheid van het strand is het herontwerpen van de strandopgangen. In plaats van trapsgewijze toegangspaden wordt gepleit voor geleidelijke en beter begaanbare routes, die zowel mensen met een fysieke beperking als ouderen in staat stellen om makkelijker van het strand te genieten. Het toevoegen van voorzieningen zoals aangewezen parkeerplaatsen voor gehandicapten kan de toegankelijkheid verder verbeteren.

Ook de parkeersituatie rondom het strand vraagt om aandacht. In Egmond, Bergen en Schoorl is het aantal beschikbare parkeerplaatsen voor auto's, fietsen en scooters onvoldoende om de toestroom van bezoekers te accommoderen. Om dit op te lossen, wordt voorgesteld uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen te onderzoeken en fietsenrekken strategisch te plaatsen, zodat strandopgangen vrij blijven.

Op dit moment ontbreekt het aan duidelijke en eenvoudig te begrijpen informatievoorziening en communicatie over zaken als bereikbaarheid, gedragsregels en voorzieningen. Strategisch geplaatste informatieborden bij strandopgangen, in plaats van op het strand zelf, kunnen bezoekers snel wegwijs maken zonder dat het natuurlijke landschap wordt verstoord.

Wat betreft de strandreiniging blijkt dat de huidige afspraken niet goed worden nageleefd. Hoewel nieuwe afvalbakken bijdragen aan een schoner

strand, wordt het zand zelf onvoldoende gereinigd. Voorgesteld wordt om de strandreiniging duidelijk te regelen. Verantwoordelijkheid voor strand-schoonmaak en afvalverwerking tegen betaling kan contractueel bij exploitanten gelegd worden, naar voorbeeld van Beverwijk. Hiervan kunnen zij bijvoorbeeld gezamenlijk een schoonmaakbedrijf inhuren. Daarentegen kan de gemeente deze taak ook in eigen beheer houden. In Zandvoort wordt bijvoorbeeld overwogen om deze taak weer bij de gemeente onder te brengen, na wisselende ervaringen met schoonmaakverplichtingen voor pachters. Voorstel is wel om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de huidige aanpak te optimaliseren en heldere afspraken vast te leggen.

Tot slot wordt voorgesteld om schoonmaak-initiatieven te stimuleren, zoals 'schonestrand-dagen' of beloningen voor bezoekers die helpen met afvalverzameling. Dergelijke acties kunnen niet alleen bijdragen aan een schoner strand, maar ook bewustwording creëren onder bezoekers.

De knelpunten en oplossingen voor rijden en parkeren op het strand zijn genoemd in paragraaf 3.3 en 4.3. We wijzen nogmaals op de nadrukkelijke wens paviljoens de gehele dag bereikbaar te houden voor leidinggevenden, ondernemers, monteurs voor directe storingen of voor noodleveringen door rijden op het strand en parkeren bij paviljoens toe te staan.

5. WELKE RUIMTE HEEFT GEMEENTE BERGEN OM HAAR BELEID TE BEPALEN?

STRANDBELEID RIJK, PROVINCIE, WATERSCHAP

De gemeenteraad van Bergen bepaalt het decentrale beleid op het gebied van kustbeheer en is hierbij staatsrechtelijk gebonden aan het beleid die hogere overheden op dit thema voeren. Met de invoering van de Omgevingswet heeft de wetgever beoogd de verantwoordelijkheid voor beleid zo laag mogelijk neer te leggen. Daarnaast wordt gestuurd op een integrale benadering van de fysieke leefomgeving waarbij verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving tegen elkaar worden afgewogen. Waterveiligheid is van nationaal belang en ligt om die reden bij RWS en het waterschap. Maar ook deze overheden kunnen hun beleid niet alleen beperken tot dat belang. Dat zou de Omgevingswet tekort doen. In dit hoofdstuk bespreken we het nationaal, provinciaal en waterschapsbeleid om aan te geven waar wij knelpunten signaleren in de herziening van het strandbeleid.

Rijksbeleid (Novi, Barro)

Het rijksbeleid richt zich op het behoud en de versterking van het kustfundament om waterveiligheid, natuur en recreatie te combineren. Volgens de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en het Nationaal Waterplan wordt gestreefd naar een duurzaam kustfundament met voldoende ruimte voor de versterking van de zeewering met behoud van de natuurlijke waarden.

Specifieke doelen zijn onder andere:

1. Handhaving en versterking van primaire waterkeringen.
2. Behoud van de zandbalans en bescherming tegen zeespiegelstijging.
3. Het vermijden van verstening van de kust, met de voorkeur voor tijdelijke of zachte constructies.

In de Beleidslijn kust worden gebiedskwaliteiten genoemd. De in de beleidslijn benoemde kernkwaliteit 'uitzicht op de vrije horizon vanaf de jaarlijks gemeten gemiddelde hoogwaterlijn met de blik op zee' wordt in dit besluit beschermd. Andere ruimtelijke kwaliteiten van het kustgebied laten zich niet van rijkswege eenduidig beschermen. Het borgen hiervan is een opgave voor de decentrale overheden.

In de Beleidslijn kust zijn voorwaarden voor strandpaviljoens geformuleerd op basis van het ja-mits-beginsel. In overeenstemming daarmee kan een omgevingsplan kleine of tijdelijke bebouwing, zoals strandpaviljoens, op het strand mogelijk maken mits de positionering ervan is aangegeven en voldaan is aan een aantal aan de Beleidslijn kust ontleende bouwvoorschriften.

Barro

In het belang van de bescherming en instandhouding van de kernkwaliteiten en collectieve waarden van het kustfundament moeten volgens het Barro bij provinciale verordening regels worden gesteld over de inhoud van omgevingsplannen en omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit, voor zover het gaat om recreatieve bebouwing. Andere bebouwing in het kustfundament is bij Besluit kwaliteit leefomgeving al verboden.

Tot de kernkwaliteiten en collectieve waarden van het kustfundament behoren:

- vrij zicht en grootschaligheid;
- de natuurlijke dynamiek van het kuststelsel;
- robuuste waterstaat;
- contrast tussen compacte bebouwingskernen en uitgestrekte onbebouwde gebieden;

- contrast tussen kustfundament en achterland;
- kusterfgoed in duingebied en achterland;
- specifieke kenmerken kustplaats in relatie tot achterland, en
- specifieke gebruikskwaliteiten.

Kustpact 2017

In 2017 ondertekenden provincies, gemeenten, ondernemers, waterbeheerders, en natuur- en maatschappelijke organisaties het Kustpact. Zij maakten landelijk afspraken over een goede balans tussen ontwikkeling van recreatieve bebouwing en natuur, stilte en open landschap langs de kust. Nieuwe recreatieve ontwikkelingen met een ruimtebeslag in de kustzone moeten bijdragen aan het behoud en – indien mogelijk – de versterking van de kwaliteit van de kustzone en niet mogen leiden tot aantasting van de kernkwaliteiten en collectieve waarden van de kustzone. Conform de afspraken in het Kustpact zorgen provincies voor zonering van het strand en leggen het beleid vast in provinciale regelgeving, zoals de omgevingsverordening. De gemeenten moeten daarna vanaf het tijdstip waarop provincies hun geactualiseerd beleid hebben vastgesteld, inclusief de door de provincies vast te stellen zoneringen, daarmee in de uitvoering van hun beleid rekening houden, zoals bij het verlenen van een omgevingsvergunning of het wijzigen van het omgevingsplan.

Provinciaal beleid

(Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 en Omgevingsverordening 2022)

Provinciale Staten stelden voor Noord-Holland de uitwerking van het strandbeleid vast in 2018 met het Toekomstperspectief Kust 2040. De diverse partijen werken de komende jaren samen verder aan de kustontwikkeling aan de hand van het Convenant Noordzeekust (2019).

Strandzonering

Op 13 februari 2018 is het beleid voor strandzonering in de provincie Noord-Holland vastgesteld. Op basis van de 'Strandzonering 2025: Noord-Hollandse Noordzeekust' is de kust opgedeeld in zones voor jaarrondbebouwing, seizoensbebouwing en natuurstranden. Voor de kust biedt de zonering voor recreatieve bebouwing en activiteiten op basis van de kwaliteiten en

karakteristieken van deze landschappen een uitkomst voor rust en reuring. De Strandzonering 2025 ziet vooral op bebouwing en niet zozeer op het gebruik van het strand. Dat is een nadere invulling die aan de gemeenten is toevertrouwd.

Voor Bergen geldt:

- Recreatistrand bij stedelijk gebied met jaarrondbebouwing.
- Seizoenstranden met beperkte bebouwing.
- Natuurstranden zonder bebouwing.

Het provinciale kustbeleid, dat gebaseerd is op het Kustpact (2017), de Toekomstvisie Kust (2018) en de strandzonering 2025, is opgenomen in de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 en de Omgevingsverordening NH2022. In de omgevingsverordening staan voor de gemeente bindende instructieregels.

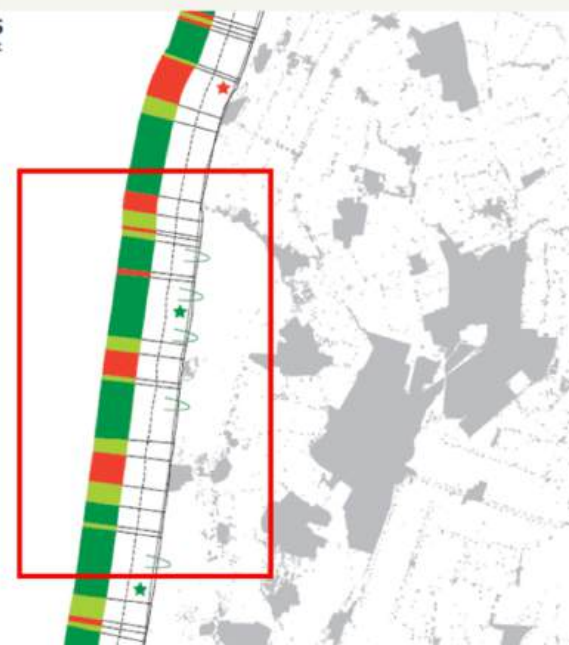
Bij alle ontwikkelingen streeft de provincie naar zo veel mogelijk natuur inclusief bouwen. Om die redenen stimuleert de provincie specifiek nabij natuurgebieden dat er meer ruimte komt voor de combinaties waterberging, natuur en recreatie, als antwoord op de verwachte groei in recreatie.

Verblijfsrecreatieve voorzieningen kunnen daar waar mogelijk bijdragen aan versterking van de economie en de leefbaarheid van kleine kernen. Niet alleen vanwege de dag- en verblijfsrecreanten en het geld dat zij besteden, maar ook door het economisch draagvlak voor commerciële voorzieningen.

Strandzonering 2025 Noord-Hollandse Noordzeekust 13 februari 2018

Ruimte voor rust en reuring

- Natuurstrand
- Seizoenstrand
- Recreatiestrand
- Recreatiegebied
- Mogelijkheid intensivering natuur (groen met blauw)
- Mogelijkheid intensivering recreatie (rood met blauw)

De strandzoning maakt innovatie en verduurzaming van strandbebouwing binnen de zone van het recreatiestrand mogelijk. Verduurzaming van strandbebouwing binnen de zone met het seizoenstrand is slechts onder voorwaarden mogelijk. Belangrijkste voorwaarde is dat de bebouwing tussen 1 november en 1 februari verwijderd wordt.

Beleid HHNK

Het beleid 'Zandige Kust' van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) zoals vertaald in de "beleidsregels watervergunningen strandbebouwing" van 30 september 2014 richt zich op het versterken en beheren van de kustzone met behulp van zand. Dit beleid is onderdeel van een bredere strategie om de veiligheid tegen overstromingen, de dynamiek van de kust, en de ecologische en recreatieve waarde van het kustgebied te waarborgen. De kernpunten van het beleid zijn:

1. Dynamisch kustbeheer

Zand als natuurlijke verdediging: Het beleid maakt gebruik van zandaanvoer (zoals zandsuppleties) om de kustlijn te versterken. Zand werkt als een buffer tegen de krachten van de zee en beschermt het achterland.

Natuurlijke processen stimuleren: Door natuurlijke processen zoals wind en stroming meer ruimte te geven, kan de kust zich op een dynamische manier ontwikkelen.

2. Waterveiligheid

Het beleid draagt bij aan de bescherming tegen overstromingen door een robuuste en flexibele kust te creëren. Het is een aanvulling op harde maatregelen zoals dijken en duinen, maar legt meer nadruk op natuurlijke oplossingen.

3. Ecologische balans

Zandige kustversterking biedt leefruimte voor flora en fauna, zoals strandbroeders (vogels) en schelpdieren. Het beleid probeert negatieve gevolgen van ingrepen te minimaliseren door ecologische herstelmaatregelen.

4. Recreatie en economie

Het versterken van de kust draagt bij aan recreatieve mogelijkheden, zoals stranden en wandelgebieden, wat ook een economische impuls kan geven aan de regio. Zandige oplossingen worden ontworpen met aandacht voor het behoud van een aantrekkelijk landschap.

5. Samenwerking en adaptief beheer

HHNK werkt samen met andere partijen zoals Rijkswaterstaat, gemeenten, en natuurorganisaties. Het beleid is flexibel en wordt aangepast aan nieuwe inzichten, klimaatontwikkelingen, en maatschappelijke behoeften.

Volgens het beleid volgt het HHNK bij de plaatsbepaling van paviljoens (waarvoor zij watervergunning krijgen) de 'Kustkaart'. De kustkaart is in samenspraak met RWS, HHNK, provincie en gemeenten bestuurlijk vastgesteld. Deze kustkaart is inmiddels, na de vaststelling van de beleidsregels van het HHNK door het Kustpact en het daaropvolgende provinciale beleid, vervangen door de Strandzoning 2025. Bij de beoordeling van een aanvraag watervergunning is het principe van dynamisch kustbeheer voor het HHNK leidend. Daarnaast is en blijft het beleid van het HHNK gericht op het faciliteren van strandrecreatie en het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap. Hierbij hanteert het HHNK de volgende gedragslijn: soepel waar het duin een grotere belasting aankan en streng waar het duin kwetsbaar is.

Op basis van het beleid wordt bij de plaatsbepaling van bouwwerken een rooilijn in acht genomen aan zowel de zee- als landzijde. Bebouwing dient zich tussen deze rooilijnen te bevinden. Omdat deze rooilijnen niet statisch zijn kan verplaatsing van bouwwerken als gevolg van een wijziging van de rooilijn noodzakelijk zijn. De plaatsbepaling is onderdeel van de watervergunning. Voor de zekerheid van de vergunninghouder dient verplaatsing, indien nodig, uitsluitend voor aanvang van een nieuwe vergunningperiode plaats te vinden. Als de

noodzakelijke verplaatsing minder is dan 3 meter zal in de vergunning geen verplichting tot verplaatsen worden opgenomen. Als een verplaatsing over een grote afstand moet plaatsvinden, wordt per vergunningperiode een verplaatsing van ten hoogste 20 meter in acht genomen.

Beleidsherziening 'Kijk op veerkrachtige kust'

Omdat het beleid van het HHNK inmiddels ouder is dan het Kustpact en het provinciale beleid, overweegt het HHNK het beleid in 2025 te herzien. De nieuwe beleidsregels zijn inmiddels in consultatie genomen en deze herziening heet 'Kijk op veerkrachtige kust'. Het beleid zal niet sterk inhoudelijk wijzigen omdat de uitgangspunten van dynamisch kustbeheer niet zijn veranderd. Wel is het streven van het HHNK om specifiek beleid te voeren per kustgebied, zodat het voor stakeholders duidelijker is wat kan en wat niet kan. De gedragslijn 'soepel waar het duin een grotere belasting aankan en streng waar het duin kwetsbaar is' zal weer worden gevolgd.

Conclusie beleid

Wij signaleren dat het hoger beleid vooral bebouwing op het strand reguleert en de regulering van het gebruik van het strand aan de gemeenten overlaat. Wij signaleren ook dat het Rijksbeleid ruimte lijkt te bieden voor het oplossen van de door de strandvereniging genoemde knelpunten binnen het thema bebouwing op het strand. Die ruimte is in de eerste instantie ingevuld door provincie en HHNK. De provincie bepaalt op basis van de zonering dat buiten het recreatiestrand jaarrondbebouwing niet is toegestaan. Innovatie en verduurzaming wordt wel gestimuleerd, maar dat moet binnen de gestelde randvoorwaarden. Ook het HHNK beperkt de ruimte die er is voor innovatie en verduurzaming. Alleen daar waar de kust op orde is, bestaat ruimte voor ontwikkelingen.

6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

De strandvereniging BES heeft op basis van haar ervaringen in de afgelopen tien à vijftien jaar op basis van twee thema's, namelijk bebouwing en gebruik op het strand, diverse knelpunten gesignaleerd in de uitvoering van het beleid zoals in de Strandnota Bergen is opgenomen. In de evaluatie van het beleid is op basis van gesprekken met stakeholders, gemeentes en HHNK kennis en inzicht opgehaald om aanbevelingen te kunnen doen in de herziening van het gemeentelijke beleid. Hierbij is ook gekeken naar mogelijkheden om beleid van gemeente, provincie en waterschap meer te harmoniseren. In hoofdstuk 4 zijn deze aanbevelingen opgenomen. In het kort zijn deze hieronder samengevat.

Bebouwing op het strand

1. Herziening uitgangspunt strandbeleid Bergen: erkenning economische waarde van het strand
2. Thematische herziening omgevingsplan, met versoepeling regels voor onbebouwde terrassen, regels voor flexibele trapindeling, mogelijkheid tot uitbreiding voor toekomstbestendige uitbreiding en verduurzaming
3. Uitwerken juridisch toetsbare en objectieve privaatrechtelijke en publiekrechtelijke voorwaarden voor innovatie, toekomstbestendige uitbreiding en verduurzaming
4. Onderzoek naar mogelijkheden netverzwaring en doelmatig kustbeheer
5. Verzoek actualisatie strandzoning 2025 aan de provincie
6. Harmonisatie landelijk en gemeentelijk beleid: koppelkansen sturingsadvies Werkgroep Toekomst Paviljoens en beheerplan HHNK
7. Bij HHNK aansturen op langdurige zekerheid watervergunningen en verkennen van mogelijkheden voor gezamenlijke opgave kustbeheer
8. Verkrijgen volmacht Minister voor vestiging opstalrechten jaarrondpaviljoens
9. Langere huurperiode bij seizoens- en jaarrondpaviljoens
10. Evaluatie beleid na tien jaar

Gebruik van het strand

1. Aanpassing APV en beleidsregels rijden over het strand (evt. onderzoek naar noodzaak rijden op het strand)
2. Uitwerken eenduidige, objectieve en toetsbare regels attributen op het strand
3. Aanpassing hondenbeleid in APV
4. Herziening bestaande dienstverleningsovereenkomst reddingsbrigade
5. Onderzoek naar locaties voor strandovernachtingen, bereikbaarheid, verkeersgeneratie en uitbreiding parkeren
6. Verbetering toegankelijkheid (ontwerp strandopgangen, invalidenparkeergelegenheid, parkeertransferrum, verbetering openbaar vervoer, verruimen (fiets)parkeervoorzieningen)
7. Heldere informatievoorziening en communicatie van regels bij strandopgangen
8. Aanpassing pachtvoorwaarden (prijs per m² per kern en gebruik)
9. Heldere afspraken schoonmaak strand, strandvoorzieningen en strandopgangen

BIJLAGE I WETTELIJK KADER

Overzicht van relevante wettelijke kaders

Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving	Relevantie voor beleid
RWS	• Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)	Kaders voor bouwen binnen het kustfundament.
	• Derde Kustnota (2000)	Beleid voor kustveiligheid in relatie tot ruimtegebruik.
	• Beleidslijn kust (2015)	Randvoorwaarden voor initiatieven in kustfundament vanuit waterveiligheid.
HHNK	• Waterschapsverordening en wijzigingsbesluiten	Regels voor gebruik van waterkeringen, watergangen en grondwater binnen waterschapsbeheergebied.
	• Legger Waterkeringen	Omschrijving van primaire waterkeringen naar ligging, vorm, afmeting en constructie.
PNH	• Kustpact (2017)	Landelijke afspraken tussen private en publieke partijen over goede balans tussen ontwikkeling van recreatieve bebouwing en bescherming en behoud van kernkwaliteiten en collectieve waarden (natuur, stilte en open landschap) langs de kust.
	• Toekomstperspectief 2040 Noord-Hollandse Noordzeekust (2018)	Integrale en landschapsversterkende toekomstvisie op kustgebied volgens algemene uitgangsprincipes met wenkend perspectief.
	• Strandzoning 2025 Noord-Hollandse Noordzeekust (2018)	Zoning in strandtypen met bijbehorende mogelijkheden voor recreatieve bebouwing.
	• Omgevingsverordening NH2022	Regels voor gebruik van kustzone; vertaling van strandzoning in ruimtelijk beleid.
GEMEENTE BERGEN	• Strandnota (2008)	Beleidskaders voor gebruik van het strand met toekomstvisie, toetsingskaders en uitvoeringsprogramma.
	• Beleidsnotitie Jaarrondexploitatie van strandpaviljoens (2009)	Richtlijnen voor het toestaan van permanente jaarrondexploitatie van strandpaviljoens.
	• Strandnota Camperduin (2014)	Beleidsmatige onderbouwing voor ontwikkelingsplan nieuw strand en lagune bij Camperduin.

Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving	Relevantie voor beleid
GEMEENTE BERGEN	• Evaluatie strandbeleid / Elke dag strand: Beleidsaanpassingen strandbeleid (2013)	Beleidsaanpassingen strandbeleid op basis van inventarisatie van knelpunten uit evaluatie.
	• Nota Strand voor iedereen (2015)	Evaluatie en inventarisatie knelpunten van uit vorige evaluatie overgebleven onderwerpen.
	• Horecanota Gastvrij Bergen 1 en 2	Beleidskaders voor horeca-activiteiten.
	• Omgevingsnota Strand (2013)	Welstandscriteria voor bebouwing op het strand.
	• Nota omgevingskwaliteit (2023)	Ruimtelijk kader, gebiedsgericht beleid en beleidsregels voor behouden en stimuleren goede omgevingskwaliteit ten behoeve van de identiteit van een plek of gebied.
	• Bestemmingsplan Egmond aan Zee Centrum en Boulevard (2012)	Gebruiks- en bouwmogelijkheden op bepaalde locaties in de gemeente vastgelegd in regels.
	• Bestemmingsplan Bergen aan Zee (2013)	
	• Bestemmingsplan Duingebied (2015)	
	• Algemene Plaatselijke Verordening (2023)	Voorschriften op gebied van openbare orde en veiligheid.
	• Beleidsregels Rijden op het strand (2024)	Voorstel aangepaste voorwaarden en beperkingen voor rijden op het strand, n.a.v. vernieuwing slagbomen langs de kust.

Toelichting op relevante wettelijke kaders

RWS

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)

- **Artikel 5.40 Bouwen binnen het kustfundament:** Verbod op bouwactiviteiten binnen het kustfundament en gelegen buiten stedelijk gebied. Uitzonderingen voor bouwwerken voor tijdelijke of seizoensgebonden activiteiten, eenmalige uitbreidingen van grondoppervlakte van een bestaand bouwwerk met ten hoogste 10%, bouwwerken van openbaar belang of ter versterking van zandige deel van kustfundament, of bouwwerken voor recreatief nachtverblijf.

Derde Kustnota (2000)

- **Voorwaarden jaarrondpaviljoens:** Jaarrondpaviljoens zijn vanuit oogpunt van veiligheid toegestaan daar waar sprake is van directe functionele relatie met kustplaats gelegen in of direct achter waterkering óf met een recreatieconcentratiepunt in of achter waterkering. Moeten voldoen aan voorwaarden gesteld door beheerder van strand en waterkering.

Beleidslijn kust (2015)

- **Voorwaarde A1.1:** Initiatief tast sterkte kering niet significant aan en vormt geen bedreiging voor functioneren van de kering tijdens storm.
- **Voorwaarde A1.2:** Er stuift voldoende zand vanaf het strand naar de waterkering.
- **Voorwaarde A1.3:** Beheer, onderhoud en inspectie van de kering blijft mogelijk.
- **Voorwaarde A2.1:** Initiatief houdt rekening met eventuele versterkingen in de toekomst.
- **Voorwaarde B1.1:** Initiatief houdt mogelijkheid voor suppleties open.
- **Voorwaarde B1.2:** Volume zand in de basiskustlijnzone blijft duurzaam behouden.
- **Voorwaarde B2.1:** Initiatiefnemer zorgt ervoor dat het volume zand in het kustfundament minimaal gelijk blijft (waar nodig).
- **Voorwaarde B2.2:** Initiatief vormt geen significante belemmering voor natuurlijk transport langs de kust en dwars op de kust (waar nodig).

HHNK

Waterschapsverordening

- **Artikel 2.19 Aanwijzing algemene regel:** Seizoensgebouwen op het strand in beschermingszone A aan de zeezijde van een primaire zandige waterkering mogen alleen tussen 15 maart en 15 oktober staan; buiten deze periode moeten alle onderdelen worden verwijderd. Voor het plaatsen, behouden en weghalen ervan geldt specifieke zorgplicht.
- **Artikel 2.20 Gegevens en documenten:** Vijf werkdagen voor plaatsing en twee weken na voltooiing moeten gegevens over locatie, activiteit, en data worden verstrekt.
- **Artikel 2.21 Plaatsen bouwwerken:** Strandbebouwing wordt geplaatst op voorafgaande aanwijzing van gebiedsbeheerders en moet minstens 10 meter afstand met droog zand houden tot de calamiteitenstrook van Rijkswaterstaat; onvoldoende ruimte kan tot weigering leiden.
- **Artikel 2.22 Beheer en onderhoud van het bouwwerk:** Beheer en onderhoud zijn de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer of diens rechtsopvolger.
- **Artikel 2.23 Weghalen van het bouwwerk:** Het bouwwerk, inclusief fundering, moet voor 15 oktober volledig worden verwijderd.
- **Artikel 2.24 Maatwerkvoorschriften:** Het hoogheemraadschap mag maatwerkvoorschriften opleggen over de zorgplicht en algemene regels.

Legger Waterveiligheid

- **Primaire waterkeringen:** De digitale kaart nog niet bestuurlijk vastgesteld. Voor het strand geldt Beschermingszone A.

Kustpact (2017)

- **Artikel 1 Definities:** Kustzone: Omvat de Nederlandse kust van de Waddeneilanden, Hollandse kustboog en Zuidwestelijke Delta, begrensd door de -20 meter dieptelijn en landinwaarts de duinen, zeeweringen en beschermingszones. Recreatieve bebouwing: Gebouwen voor recreatief nachtverblijf of recreatief dagverblijf waar dranken en consumpties worden geserveerd.
- **Artikel 2 Doel:** Evenwichtige balans tussen bescherming en ontwikkeling van kustkwaliteiten en -waarden vastleggen.
- **Artikel 3 Kernkwaliteiten en collectieve waarden:** Onderschrijving dat de kwaliteit van kustzone samenhangt met kernkwaliteiten en collectieve waarden zoals zicht, natuurlijkheid, contrasten, waterstaatkundige robuustheid, kusterfgoed, gebruik en culturele en mentale betekenis. Partijen zijn het eens dat nieuwe recreatieve ontwikkelingen in de kustzone de kwaliteit moeten behouden of versterken zonder kernkwaliteiten aan te tasten. Voor waterveiligheid, drinkwatervoorziening en natuur gelden wettelijke kaders als basisvoorwaarden voor deze ontwikkelingen.
- **Artikel 4 Zonering kustzone:** Zonering bepaalt waar nieuwe recreatieve bebouwing wel en niet toegestaan is, op basis van kustwaarden. Hierbij wordt nieuwe bebouwing geconcentreerd in al bebouwde gebieden. Vervanging en uitbreiding van bestaande recreatieve voorzieningen blijft mogelijk binnen de oorspronkelijke rechten.
- **Artikel 5 Inzet provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland:** Deze provincies actualiseren kustbeleid op basis van kernkwaliteiten en passen zonering toe in samenwerking met relevante partijen.
- **Artikel 8 Inzet waterkeringbeheerders:** De waterschappen en de minister beheren de primaire waterkeringen en de basiskustlijn in de kustzone. Samen met de provincies zorgen zij dat de zonering in het Kustpact aansluit bij hun waterveiligheidsbeleid, inclusief de keur, legger en dynamisch kustbeheer.
- **Artikel 17 Inwerkingtreding en looptijd:** Kustpact loopt tot 31 december 2025.

Toekomstperspectief 2040 Noord-Hollandse Noordzeekust (2018)

- **Raamwerk, algemene uitgangspunten:**
 - De kust is van ons allemaal.
 - Versterken van differentiatie, contrast en diversiteit door inzet verschillen in natuurkwaliteit en -soort en verschillen in de stedelijk-landschappelijke context en in de recreatieve functies.
 - Toerisme groeit en moet een plek krijgen.
 - Natuur beschermen en versterken: robuust maken en ontsnipperen, losse stukjes natuur aaneengesloten maken. We onderzoeken de mogelijkheid en kansen van overgangszones rondom kwetsbare natuur.
 - Landschap en openheid beschermen, versterken en beleefbaar maken. Verkennen of en waar tijdelijk minder toegankelijk strand een mogelijkheid is.
 - Kwaliteit in plaats van kwantiteit.
 - Recreatieve bebouwing én natuur moeten de kernkwaliteiten van de kustzone versterken.

- (Vervolg): • Respecteren huidige recreatieve bebouwing; terughoudend en restrictief ten aanzien van extra nieuwe recreatieve bebouwing. • Altijd ruimte aan lokale ondernemers voor kwaliteitsverbetering en innovaties van recreatieve bebouwing van bestaande bedrijven, om in te kunnen spelen op klantwensen en veranderingen in de markt, mits ontwikkeling van hoge kwaliteit: inspirerende, originele vormen van (verblijfs)recreatie die iets toevoegen aan het bestaande aanbod. Ruimte voor verduurzamen, concentreren en differentiëren. Vraagt om economische mogelijkheden voor een rendabele exploitatie, investeringen moeten kunnen worden terugverdiend. • Jaarrondzones kunnen worden geoptimaliseerd, netto verschuiving of omruil kan plaatsvinden. • Recreatieve bebouwing moet gemotiveerd zijn vanuit een regionaal belang en regionaal afgestemd zijn. Vanuit bovenlokale en regionale afwegingen maximeren, reguleren en zoneren van recreatieve kustbebouwing. • Kustveiligheidsbeleid is leidend: strandzoning en -bebouwing moeten flexibel meebewegen. • Stimuleren tot het maken van een kwaliteitsslag door het creëren van strategische schaarste voor toeristisch-recreatieve functies en bebouwing (scherp zoneren). Blijven waakzaam op eventuele negatieve effecten van schaarste. • Sturen op herstructurering van bestaande bebouwing: bebouwing concentreren en compact maken, niet versnipperen. • Alert op geleidelijke transformaties (zoals verstenen van natuurcampings, aanwas bebouwing bij strandopgangen, omzetting van campings in bungalowparken). Niet zonder meer mogelijk, alleen waar dit noodzakelijk of gewenst is. • Geen grootschalige verstening, geen grootschalige nieuwbouw- en uitbreidingsplannen op het strand en in de duinen. Wel extensieve en innovatieve verblijfsconcepten die de aanwezige natuur versterken. • Nieuwe bebouwing en aanpassingen aan bestaande bouw wordt getoetst aan en moet passen binnen de wettelijke kaders en regelgeving van waterveiligheid, drinkwaterwinning en natuur. • Inspiratie uit flexibele, verplaatsbare en duurzame bouwstijlen om te voorkomen dat het sleets wordt, versteend, eenzijdig transformeert, meegroeit met en anticiperend op de zeespiegelstijging en snel wisselende trends, meegaand met de tijd en gevraagde kwaliteit vanuit de samenleving.

Strandzoning 2025 Noord-Hollandse Noordzeekust (2018)

- **Algemene (ontwikkel)principes:** Er is geen domeinvorming, er zijn geen privéstranden. Geen jaarrond overnachtingen op het strand in het kader van waterveiligheid, ongewenste precedentwerking, bedreiging voor bestaande logies in achterland. Strand(slaap)huisjes zijn altijd seizoensgebonden, geen logies in jaarrondpaviljoens. De schaal, omvang en uitstraling van de strandbebouwing is passend bij de locatie en omgeving.
- **Ontwikkelprincipes Natuurstrand:** Natuurstranden zijn kwetsbare gebieden met hoge natuurwaarden en zijn gevoelig voor verstoring. Er is maximale ruimte voor natuurlijke processen en dynamisch kustbeheer, waarbij soms geen zandsuppleties plaatsvinden, met inachtneming van waterveiligheid. Recreatieve bebouwing is niet gewenst; toevoeging van extra recreatieve bebouwing is niet mogelijk en bestaande gebouwen mogen alleen verplaatst of verwijderd worden met instemming van alle partijen. Er wordt onderzocht of natuurstranden aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) kunnen worden toegevoegd via de samenwerkingsagenda van het Toekomstperspectief Kust. Ruimte voor extra natuurintensivering wordt op de kaart gemarkeerd met een groene ster.

- **Ontwikkelpincipes Seizoenstrand:** Seizoenstranden zijn minder kwetsbaar dan natuurstranden, maar hebben nog steeds landschappelijke waarde. Het strand is toegankelijk voor bezoekers om de natuur te ervaren. Het doel is het behoud van bestaande seizoensgebouwen zonder nieuwe recreatieve bebouwing toe te voegen. Er is ruimte voor verduurzaming, concentratie en differentiatie. Doel om (slaap)strandhuisjes en strandpaviljoens te clusteren, met behoud van open stukken strand, in overleg met alle betrokken partijen.
- **Ontwikkelpincipes Recreatiestrand:** Recreatiestranden zijn ideaal voor intensieve recreatie, vaak door hun nabijheid van kustplaatsen en goede bereikbaarheid. Er is veel ruimte de mens, met o.a. jaarrondpaviljoens, sportpaviljoens, en strandhuisjes. Er is ruimte voor verduurzaming, concentratie en differentiatie. Seizoenbebouwing en jaarrondexploitatie zijn toegestaan, waarbij gemeenten de locaties voor jaarrondpaviljoens aanwijzen, inclusief de omzetting van seizoensgebonden naar jaarrondpaviljoens. Extra intensivering en nieuwe recreatiebebouwing, bovenop pijplijnprojecten, worden aangeduid met een rode ster. Op andere recreatiestranden is nieuwe bebouwing niet toegestaan.

Omgevingsverordening NH2022

- **Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen:** Instructieregel dat een omgevingsplan in het werkingsgebied Landelijk gebied alleen kleinschalige ontwikkelingen kan toestaan, met uitzondering van kleinschalige woningbouw, als de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan, het bebouwde oppervlak niet toeneemt, en het aantal burgerwoningen gelijk blijft. Bijbehorende bouwwerken kunnen wel toestaan worden met max. oppervlakte van 150 m² en max. bouwhoogte van 5 meter.
- **Artikel 6.63 Toepassingsbereik:** Deze subparagraaf gaat over de zonering van de Noord-Hollandse stranden zoals vastgelegd in Strandzonering NH2025 als onderdeel van het Toekomstperspectief Kust 2040.
- **Artikel 6.64 Seizoensstrand:** Instructieregel dat een omgevingsplan in het werkingsgebied Strandzonering – seizoenstrand alleen voorziet in seizoensgebonden bouwwerken in de periode van 1 februari tot 1 november, tenzij het gaat om bouwwerken van openbaar belang als bedoeld in artikel 5.40, lid 22, onder c Bkl.
- **Artikel 6.65 Natuurstrand:** Instructieregel dat een omgevingsplan in het werkingsgebied Strandzonering – natuurstrand niet voorziet in bouwwerken, tenzij het gaat om bouwwerken van openbaar belang als bedoeld in artikel 5.40, lid 22, onder c Bkl.
- **Artikel 6.54 Activiteiten in Natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen:** Nieuwe activiteiten of veranderingen aan bestaande activiteiten die negatieve effecten hebben op deze natuurgebieden zijn niet toegestaan, tenzij het van groot openbaar belang is, zonder alternatieven en met compensatie van eventuele negatieve effecten; activiteiten een aantoonbare meerwaarde bieden voor het netwerk, inclusief compensatie binnen 10 jaar; of beperkte veranderingen essentieel en ondergeschikt zijn aan bestaande activiteiten en eventuele nadelige effecten worden gecompenseerd.
- **Artikel 4.4 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen (Natura2000):** Wijst vergunningsvrije activiteiten in Natura 2000-gebieden en bufferzones aan, tenzij er beperkingen zijn vastgelegd in een beheerplan door Gedeputeerde Staten.

Strandnota 2008

- **Doelstellingen:** • Aantrekkelijke stranden voor diverse doelgroepen • Behoud en versterking van economisch potentieel • Behoud en verbetering van natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden • Behoud en verbetering van kwaliteit van waterkering.
- **Uitgangspunten:** • Het strand is voor iedereen • Bezoekdoel is het strand • Ruimte en Vrijheid • Innovatie en dynamiek • Heldere regels en handhaving.
- **Funcatieprofielen strand:** • Rust/natuur: Egmond 39.0-42.9, W-duinen 34.0-37.0, Schoorl 27.5-32.5 • Druk/voorzieningen: Egmond 37.0-39.0, Bergen 32.5-34.0, Hargen 26.0-27.5 • Rust/zeewering: H-zeewering <26.0.
- **Gebruiksprofielen strand:** • Zonnen/zwemmen: Egmond B 40.2-40.5, Egmond aZ 37.2-38.6, Bergen 33.0-33.6, Schoorl 28.5-29.5, Hargen 27.0-27.3, Camperduin 26.0-26.25 • Activiteiten: Egmond B 40.5-42.9, Egmond aZ 38.6-40.2, W-duinen 33.6-37.2, Bergen 31.5-33.0, Hargen 27.3-28.5, Camperduin 26.25-27.0 • Naaktrecreatie: Schoorl 29.5-31.5 • Zeewering: H-zeewering <26.0.
- **Gebruiksmogelijkheden:**

	Zomer (1 mei-1 okt)	Winter (1 okt-1 mei)	Uitzonderingen, bijzonderheden
Motorvoertuigen	Toegang alleen met ontheffing, voor 10.00 uur en na 18.00 uur.	Toegang met ontheffing de hele dag, behalve op zon- en feestdagen (dan alleen voor 10.00 uur en na 18.00 uur).	Verbod geldt niet voor voertuigen voor reddingsdiensten, onderhoud, politie en andere overheidsdiensten. Strandhuurders kunnen ontheffing aanvragen voor maximaal twee voertuigen.
Niet-gemotoriseerde voertuigen (zoals fietsen, zeilwagens, blowkarts)	Niet toegestaan.	Alleen toegestaan op het activiteitenstrand.	Fietsen is overal toegestaan, in de zomer alleen voor 10.00 uur en na 19.00 uur, en in de winter de hele dag.
Motorvaartuigen	Verboden op het strand en in zee binnen 300 meter van de kust.		Verbod geldt niet voor reddingsdiensten, politie en andere overheidsdiensten. Onder bepaalde voorwaarden kan ontheffing worden verleend aan watersportverenigingen.
Niet-gemotoriseerde vaartuigen (zoals kano's, zeilboten)	Alleen toegestaan op activiteitenstranden.	Overal toegestaan.	
Plaatsen van attributen (zoals tenten, windschermen, borden, ligbedden)	Niet toegestaan.		Verbod geldt niet als attributen maximaal één dag worden geplaatst zonder anderen te hinderen. Ontheffing kan onder bepaalde voorwaarden worden verleend voor evenementen, strandhuurders voor stallen motorvoertuigen en hulpdiensten.
Strand- en watersporten (zoals kanoën, vliegers)	Alleen toegestaan op activiteitenstranden.	Overal toegestaan.	

Sport- en spel in groepsverband	Alleen toegestaan op activiteitenstranden.	Overal toegestaan.	
Honden, paarden	Toegestaan op activiteitenstranden en voor 10:00 uur en na 19:00 uur op overige stranden.	Overal toegestaan. Paarden op zon- en feestdagen alleen toegestaan voor 12:00 uur en na 19:00 uur.	Verbod geldt niet voor blindegeleidehonden en politiehonden en -paarden.
Overnachten	Niet toegestaan		Toegestaan in speciaal daarvoor bestemde strandhuisjes in Egmond aan Zee.
Open vuur	Niet toegestaan.		Ontheffing kan worden verleend onder voorwaarden.
Zwemmen	Toegestaan.		Zwemverbod als een rode vlag aan de palen is gehesen.
Naaktrecreatie	Alleen toegestaan tussen kilometerpalen 29.5 en 31.5.		
Evenementen	Toegestaan met vergunning.		Locatiegebonden evenementen worden bij voorkeur gehouden op stranden met een bijpassend functieprofiel. Start- en finishlocaties voor grote evenementen zoals de Halve Marathon worden bij voorkeur op stranden met functieprofiel druk/voorzieningen ingericht.

- **Algemene voorwaarden bebouwing:** 1) Bebouwing op het strand moet voldoen aan huur- en bouwvergunningen, rekening houdend met veiligheids- en bouwvoorschriften van het Hoogheemraadschap. 2) Seizoensgebonden bebouwing is toegestaan van 15 maart tot 15 oktober. Tussen 1 april en 1 oktober mag deze bebouwing open zijn.
- **Voorwaarden uitbreiding en nieuwbouw (innovatieve ontwikkelingen):** 1) Nieuwe bebouwing en uitbreiding alleen toegestaan in Camperduin en Hargen, Bergen aan Zee en Egmond aan Zee. 2) Nieuwe bebouwing moet openbaar toegankelijk zijn, ondergeschikt en ondersteunend aan de recreatieve functie van het strand zijn, een onderscheidende functie t.o.v. bestaande voorzieningen aanboden hebben, en bij voorkeur passen bij beoogde typering van betreffende strand.
- **Voorwaarden uitbreiding horecabedrijven:** 1) Uitbreidingen van horecabedrijven mogelijk in Camperduin en Hargen, Bergen aan Zee en Egmond aan Zee. 2) Paviljoens krijgen in bestemmingplan horecabestemming voor lichte horeca t/m cat. 1c. 3) Paviljoens mogen eenmalig uitbreiden met 20% (t.o.v. van meting in 2007) tot max. bedrijfsvloeroppervlakte van 750 m² op eerste bouwlaag. 4) Kiosken krijgen in bestemmingplan horecabestemming voor lichte horeca t/m cat. 1a. 5) Kiosken krijgen max. bedrijfsvloeroppervlakte van 250 m² op eerste bouwlaag. 6) Dakterras is toegestaan, mits met open karakter (transparant). 7) Horecabedrijven op rest van het strand mogen niet uitbreiden; totale bedrijfsvloeroppervlakte blijft daar gelijk, geen dakterrassen toegestaan.

- (Vervolg): 8) Horecabedrijven mogen maximaal 25 meter diep zijn en minstens 30 meter van elkaar afstaan (volgens brandvoorschriften). Indien brandwerende maatregelen zijn genomen, geldt geen minimale onderlinge afstand. 9) Nevenactiviteit verhuur strandattributen toegestaan. 10) Uitbreiding aantal en omvang strandcabines niet toegestaan. 11) Jaarrondexploitatie alleen toegestaan in Bergen aan Zee, Egmond aan Zee, Schoorl en Camperduin en Hargen, onder aanvullende voorwaarden voor bebouwing. Op rest van het strand niet toegestaan.

Beleidsnotitie Jaarrondexploitatie van strandpaviljoens (2009)

- **Invoering jaarrondpaviljoens:** De gemeente Bergen werkt mee aan jaarrondexploitatie van strandpaviljoens die binnen de 'ja, mits'-zone vallen, zoals is vastgesteld door de provincie Noord-Holland. Dit besluit geldt voor de bestaande strandpaviljoens mits een bouwvergunning kan worden verleend.
- **Profielschets PNH:** Gemeente Bergen neemt de profielschets van provincie Noord-Holland over en legt deze vast in de huurovereenkomst.
- **HHNK:** De gemeente Bergen neemt de 'Beleidsregels strandpaviljoens en vergelijkbare objecten 2009' over.
- **Openingstijden:**
 - Jaarrondpaviljoens zijn minimaal vier dagen per week geopend, waaronder de zaterdag en zondag en mogen maximaal vier weken gesloten zijn voor vakantie (verspreid of aaneengesloten).
 - Sluitingstijden zijn in de winterperiode (15 oktober – 15 maart) van 23.00 – 08.00 uur.
 - Het is incidenteel in de winterperiode mogelijk een ontheffing aan te vragen om de sluitingstijd naar 01.00 uur te verplaatsen.
 - De strandexploitant is gedurende de winterperiode zelf verantwoordelijk voor het opslaan en afvoeren van bedrijfsafval.
 - De gemeente Bergen is verantwoordelijk voor het bereikbaar houden van de hoofdafgangen.
 - De gemeente Bergen zal in de winterperiode één maal per maand het zwerfvuil in de omgeving van de strandpaviljoens verwijderen.
 - De strandexploitant is verplicht zich gedurende de winterperiode te verzekeren.
 - Sluitingstijden voor jaarrond- en seizoenspaviljoens worden opgenomen in de huurovereenkomst en de nota Horecabeleid van de gemeente Bergen; de APV wordt aangepast voor wat betreft de sluitingstijden voor jaarrondpaviljoens in de winterperiode.

Strandnota Camperduin (2014)

- **Uitkijkpunt, speelwrak, fiets- en wandelroutes, huisjes in de duinen:** Wenselijke recreatieve initiatieven, afhankelijk van goedkeuring door PWN, HHNK, SBB21, en PNH.
- **Lagune:** Evaluatie van bezoekersaantrekkelijkheid (i.v.m. verkeer en faciliteiten op strand) en voortbestaan (kosten en verantwoordelijkheden) van lagune over vier jaar aanbevolen.
- **Strandbus:** Ongewenst om veiligheidsredenen en ter bescherming van natuurwaarden.
- **Horeca:** Bestaande horecafuncties blijven behouden; sport- en spelvoorzieningen krijgen geen horecafunctie.
- **Jaarrondexploitatie:** Jaarrondopenstelling van paviljoens en activiteitencentrum wenselijk.
- **Gebruiksprofiel nieuw strand:** Specifiek gebruiksprofiel voor het nieuwe strand voorgesteld volgens plattegrond.

- **Activiteitencentrum:** Uitbreiding naar maximaal 500 m² vloeroppervlak (i.p.v. 250 m² voor gebouwen voor nevenactiviteiten, niet zijnde horeca) voor DJUS en Europagaai is wenselijk voor hun activiteiten.
- **Oppervlakte paviljoens:** Camperduin-paviljoens mogen uitbreiden tot maximaal 750 m² om kwaliteitsverbetering te ondersteunen; loslaten eenmalige mogelijkheid tot uitbreiding van 20% van huidig bedrijfsoppervlak.
- **Strandcabines:** Huidige strandcabines mogen op het nieuwe strand worden geplaatst.

Evaluatie strandbeleid / Elke dag strand: Beleidsaanpassingen strandbeleid (2013)

- **Algemeen:** Aanscherping van uitgangspunt 'bezoekdoel is het strand' door toe te voegen dat bezoekers primair voor het strand komen.
- **Innovatieve ontwikkelingen:** Innovatieve ontwikkelingen zijn toegestaan indien deze voldoen aan de in het afwegingskader opgenomen voorwaarden. Innovatief: Toegevoegde waarde aan recreatief aanbod; nadruk op innovatie. Onderscheidend: Versterkt strandprofilering; aantrekkingskracht op doelgroepen. Gebruik: Ruimtelijk inpasbaar; verkeer, milieubelasting en natuur binnen normen. Functie: Geen horeca/detailhandel; functies passen binnen identiteit en milieugrenzen. Paviljoens: Innovatie binnen huidige bebouwingslimieten volgens bestemmingsplan. Voormalige kiosken: Innovatie toegestaan tot 250m²; wijzigingsbevoegdheid vereist. Overige commerciële bebouwing: Mogelijk met akkoord Provincie/Hoogheemraadschap; criteria voor verkeer, milieu en natuur.
- **Strandafgang Hargen aan Zee:** Op locaties waar activiteitenstranden alleen bereikbaar zijn via een zonnestrand wordt de aanduiding van de zonering aangepast zodat de toegankelijkheid van de activiteitenstranden mogelijk is.
- **Naaktrecreatie:** Zonering tussen paal 40,75 en 42,65 bij Egmond Binnen wordt formeel aangeduid als naaktrecreatie.
- **Rijden op het strand:** Leden van botenvereniging De Werf mogen onder restricties gemotoriseerd rijden op het strand. Voor bestaande gebruikers zonder exploitatie op strand maar die daartoe wel zijn aangewezen voor bedrijfsvoering, op- en afbouwperiodes, en evenementen kan een tijdelijke ontheffing worden verleend, gekoppeld aan huurcontracten of bedrijfsvoering-aanpassingen.
- **Overnachten op het strand (aangehouden door raad):** Overnachten op het strand is toegestaan onder de voorwaarden: a) Nieuwe accommodatiebebouwing is toegestaan in Egmond Binnen, Schoorl, Hargen en Camperduin. b) Omzetten van strandcabines naar overnachtingsmogelijkheden is toegestaan langs de gehele kuststrook, mits voldaan aan voorwaarden c, d, en e. c) Overnachtingsmogelijkheden vereisen toestemming van PNH en HHNK. d) Accommodaties moeten voldoen aan innovatie- en duurzaamheidsbeleid. e) Overnachtingsmogelijkheden moeten ruimtelijk inpasbaar zijn, met aandacht voor verkeer en locatieprofiel. f) Uitbreiding van bestaande kampeerverenigingen is niet toegestaan.
- **Bedrijfsvoering paviljoens:** Strandgerelateerde nevenactiviteiten, waaronder detailhandel, ten behoeve van de hoofdactiviteit zijn toegestaan.
- **Uitbreidingsmogelijkheden bebouwing:** Vastgestelde kaders voor maximale bebouwing blijven gehanteerd.

- **Stranduitbreiding Hondsbossche Zeewering:** Bebouwing op het nieuw te realiseren strand toegestaan. Beschikbaar komende locatie primair voor verplaatsing van het bestaande strandpaviljoen op Camperduin met een maximale bebouwing van 750 m².
- **Sportkampen, dagrecreatie:** Bestaande aanbieders van sportkampen in Bergen aan Zee, Camperduin en Egmond aan Zee worden geclassificeerd als overige commerciële bedrijfsvoering. Voor zomerkampen voor jeugd wordt in Camperduin de mogelijkheid geboden om deze te situeren op het zonnestrand, mits er begeleiding aanwezig is.
- **Evenementen:** Bij locatiegebonden evenementen wordt primair uitgegaan van de bezoekersaantrekkende werking van een evenement en secundair van het functieprofiel van het strand, omdat het praktischer is bezoekersaantrekkende evenementen te situeren bij voorzieningenclusters.
- **Strandattributen (aangehouden door raad):** Vooraf plaatsen van attributen door exploitanten en overige huurders is mogelijk onder voorwaarden. Voorwaarden en eventuele restricties worden opgenomen in de individuele huurovereenkomst.
- **Openingstijden jaarrond:** Jaarrondexploitaties moeten in de winterperiode minimaal 4 dagen per week, in ieder geval in het weekend, 7 uur open zijn (tussen 10:00-17:00 uur).
- **Terras strand (aangehouden door raad):** In huurovereenkomsten is de mogelijkheid opgenomen voor strandpaviljoens om buiten het bouwvlak aan de zeezijde een extra strook te exploiteren als strandterras met maximale diepte van 5 meter, met toepassing van terrasvergunning.

Nota Strand voor iedereen (2015)

- **Terras strand:** Op het strand wordt een terrasvergunning ingevoerd, met vermelding van terrasafmetingen en opruimplicht. De vergunningkosten worden tijdelijk verlaagd zoals eerder in de kernen. Voor extra terrasruimte is een horecavergunningsaanpassing nodig. Huur voor terras wordt geregeld via addendum huurovereenkomst met tarieven gebaseerd op die van de kernen. Toezicht op afmetingen en netheid ligt bij vergunninghouder.
- **Veiligheidszone brandweer en RWS:** Strook strand van tenminste vijftien meter vanaf de vloedlijn wordt vrijgehouden van bebouwing en obstakels in verband met de veiligheidszone voor hulpdiensten en brandweer.
- **Strandattributen:** Aangezien er geen klachten zijn, mogen exploitanten voorlopig strandattributen blijven plaatsen, zolang 15 meter vanaf de vloedlijn vrij blijft voor hulpdiensten en het strand toegankelijk blijft voor iedereen. Bij incidenten wordt overleg gezocht, en indien nodig kan een vergunningsplicht worden ingesteld. Verhuur van specifieke stranddelen voor attributen wordt afgeraden om uitsluiting van bezoekers te voorkomen.
- **Overnachten op het strand:** Overnachten vooralsnog alleen toestaan op het nieuwe strand van Camperduin. In samenspraak met raad wordt een eisenpakket samengesteld waaraan overnachtingsmogelijkheden moeten voldoen, waarna deze in markt wordt gezet.
- **Overige commerciële bebouwing:** Opslag voor partijen die dagrecreatie zonder overnachten op het strand verzorgen op basis van commerciële uitgangspunten (zoals bedrijfsevenementen en zomerkampen) wordt aangemerkt als overige commerciële bebouwing en is met omgevingsvergunning op het strand toegestaan. Omgevingsvergunning voor maximaal 34 m² opslagruimte wordt verleend zolang deze voldoet aan welstandseisen, geen horeca omvat en aan een paviljoen is gekoppeld.

Horecanota Gastvrij Bergen 1 en 2

- **Terras:** Aan terrasvergunning zijn voorwaarden verbonden waaronder de oppervlakte en begrenzing van het terras. Voor onbebouwde terrassen aan de zeezijde geldt een max. diepte van 5 meter. Nadere kwaliteitseisen windschermen: Windschermen hebben een maximale hoogte van 1.50 meter waarvan de onderzijde 1 meter ondoorzichtig mag zijn.
- **Verruimen openingstijden strandpaviljoens:** Openingstijden tot en met horecacategorie 1 gelijktrekken met die van reguliere horecaondernemers.

Omgevingsnota Strand (2013)

- **Waardebepaling:** Strand is van toeristisch en economisch belang (betekenis van het gebied voor recreatie), alsook van ecologisch en waterstaatkundig belang.
- **Beleid:** Handhaven van de huidige kustlijn staat centraal. Gemeente terughoudend met toestaan van nieuwe bebouwingsmogelijkheden. Bestemmingsplan is leidend. Beleid richt zich op kwalitatieve verbetering met aandacht voor natuur en recreatie, met hierbij van belang oriëntatie op openheid naar zee en behoud van zichtlijnen naar duinlandschap.
- **Welstandsniveau:** bijzonder: Welstandstoezicht is gericht op herstel, maximaal behouden en versterken van de cultuurhistorische en recreatieve waarden van strandzone. Bijzonder welstandsgebied vanwege karakter van het gebied,
- **Algemeen:** Bebouwing dient bij te dragen aan verbetering van aanwezige kwaliteit van het gebied waarbij een goede landschappelijk inpassing aandacht behoeft.
- **Ligging in de omgeving:**
 - Bepalende eenheid van het gebied is een vrijstaand pand met een individueel karakter.
 - Rekening moet worden gehouden met waarneembaarheid van veel kanten van (tijdelijke) paviljoens en bouwwerken vanaf het strand, de strandopgangen en de boulevard.
 - Bijgebouwen worden dichtbij hoofdgebouw geplaatst en vallen zo weinig mogelijk op.
 - Tijdelijke zeecontainers mogen (bij)geplaatst worden aan de duinrand als bijgebouw bij hoofdgebouw. Zodra één of meerdere zeecontainers het hoofdgebouw vormt, moet deze zorgvuldig worden ingepast (bij voorbeeld door inpassing met vlonders, terras of passende schermen).
- **Massa en vorm:**
 - Gebouwen met kap (< 30 graden) of (deels) plat en/of tentdak.
 - Per cluster strandcabines, badhokjes en strandhuisjes geldt onderlinge samenhang.
 - Aan- en uitbouwen ondergeschikt toegevoegd aan of opgenomen in de hoofdmassa.
 - Bijgebouwen zijn ondergeschikt en onopvallend.
- **Detallering, materiaal en kleur:**
 - Gebouwen vooral van hout en/of zorgvuldig gekozen plaatmateriaal of glas.
 - Representatieve gevelindeling naar de publieke ruimte, aan het strand naar zee gericht.
 - Paviljoens zijn tenminste voor 75% voldoende representatief dan wel zorgvuldig vormgegeven, met (gebouwde) terrassen zorgvuldig afgestemd op het gebouw.
 - Zorgvuldige maar sobere details: nieuwe moderne invullingen zijn mogelijk mits goed ingepast in huidig bouwingsbeeld; qua kleurgebruik zijn de traditionele witte en natuurlijke tinten kenmerkend, al of niet in combinatie met heldere kleuraccenten (zoals pasteltinten).
 - Vormgeving bijgebouwen ondergeschikt maar afgestemd op hoofdgebouw.
 - Zeecontainers in kleur van het hoofdgebouw; zelfstandig of in clusters geplaatst hebben ze een eigen karakter passend bij het strand.
- **Overige:** Reclame is toegestaan, mits zorgvuldig ontworpen, ondergeschikt aan het historische beeld en in overeenstemming met de specifieke criteria voor reclame.

Nota Omgevingskwaliteit: Strand (buitengebied) (2023)

- **Regieniveau strand:** Bijzonder. Voor deze gebieden en alle aangewezen karakteristieke panden is extra aandacht nodig voor omgevingskwaliteit. In deze gebieden moet de ruimtelijke samenhang worden behouden, hersteld of zelfs versterkt. Bij veranderingen en ontwikkelingen op plekken die karakteristiek en bepalend voor de identiteit zijn voor de gemeente, is de regie gericht op het accentueren van deze bijzonderheid.
- **Kenmerken strand:** Belangrijke recreatieve trekpleister. Kenmerkend is de weidsheid van het strand en de ervaring van het water. Sfeer (typische strandgevoel) wordt bepaald door inrichting en bebouwing langs strandopgangen en op het strand zelf. Weinig bebouwing aanwezig in het gebied, met name bebouwing met een recreatieve functie of ten dienste van recreatie, veelal met seizoensgebonden karakter. Hondsbossche Zeewering vormt een gebied met bijzondere betekenis: civieltechnisch monument, waarvan de waarde wordt bepaald door de soberheid van het dijklichaam en de cultuurhistorie van het gebied (opgespoten Hondsbossche Duinen hebben primaire functie van zeewering overgenomen).
- **Gebiedskwaliteiten strand:** Eenvoudige structuur: duinen, strand, zee; ruimte (openheid); uitzicht.
- **Ambities buitengebied:**
 - Ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan: zichtbaar en herkenbaar houden van de landschappelijke karakteristiek van verschillende landschapstypen; en versterken van (beleving van) openheid.
 - Behouden van contrast tussen open strandvlakten en meer besloten karakter van strandwal.
 - Behouden van zichtlijnen op het duingebied.
 - Behouden en versterken van duinlandschap met grote natuur- en recreatieve waarden.
 - Behouden variëteit en versterken samenhang van binnenduinrand.
 - Herkenbaarheid en doorlopend karakter van Herenweg als ruimtelijke drager versterken.
 - Behouden open strandvlakten en droogmakerijen met hoge en gave cultuurhistorische waarden en het agrarisch gebruik als belangrijkste identiteitsdrager.
- **Basisprincipes, uitgangspunten:**
 - Ingrepen passen in omgeving en anticiperen op aanwezige gebiedskwaliteiten. Hogere eisen worden gesteld aan kwaliteit en participatie naarmate ingreep zich sterker van zijn omgeving onderscheidt.
 - Omgevingskwaliteit wordt bij ontwikkelingen in samenhang (ruimtelijk, economisch, sociaal, cultureel en ecologisch) meegenomen in ontwerpproces en als zodanig beoordeeld.
 - Lagenbenadering: beoogde levensduur van ruimtelijke ingrepen en functies worden gekoppeld aan de juiste laag en dynamiek. Hoe langzamer de (beoogde) veranderingssnelheid, hoe zorgvuldiger je ermee omgaat.
 - Eigenaren, initiatiefnemers en ontwerpers betrekken in ieder geval de directe omwonenden bij ontwikkelingen en planvorming. Deze betrokkenheid is proportioneel verbonden aan de schaal, de uitstraling en publieke betekenis van een ingreep.
 - Thema's klimaatadaptatie en duurzaamheid worden als ontwerpuitdaging gezien, zowel stedenbouwkundig als landschappelijk, en zowel op gebiedsniveau als op gebouwniveau. Elke ingreep moet bijdragen aan deze transitie.

Bestemmingsplan Egmond aan Zee Centrum en Boulevard (2012)

- **Artikel 13.1 Bestemmingsomschrijving:** De voor Recreatie - Dagrecreatie aangewezen gronden zijn bestemd voor strand; dagrecreatie; verhuur van strandartikelen; strandpaviljoen ('horeca t/m horecacategorie 1'); maatschappelijke voorzieningen ('maatschappelijk'); strandcabines ('specifieke vorm van recreatie-1'); en bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, nutsvoorzieningen en water.
- **Artikel 13.2 Bouwregels:** • gebouwen, overkappingen en gebouwde terrassen worden binnen het bouwvlak gebouwd • bouwhoogte van gebouwen max. 1 bouwlaag • totale oppervlakte van gebouwen, overkappingen en gebouwde terrassen bedraagt max. aangegeven maatvoering, anders het volledige bouwvlak • diepte van strandpaviljoen bedraagt max. 25 m • oppervlakte van een strandcabine bedraagt max. 4 m² • max. aantal strandcabines zijn aangegeven met 'maximum aantal strandcabines' of bedraagt 87 • terrassen mogen niet worden afgedekt met een permanente dakachtige constructie in de vorm van glas, kunststof, steen of andere materialen • terrassen (toegangen naar terrassen in de vorm van trapjes en terrasafscheidings uitgesloten) niet lager of hoger dan de begane grondvloer van het bijbehorende hoofdgebouw • geen bouwwerken behalve fundering onder terras • hoogte van bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde gemeten vanaf afgewerkt maaiveld of, als geplaatst op een vloer vanaf de vloer, onder voorwaarden van bepaalde hoogtes voor terrasafscheidings, overkappingen, lichtmasten etc. • hoogte van erfafscheidings max. 1 m • hoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde max. 3 m.
- **Artikel 13.3 Afwijken van bouwregels:** Toestaan terras op het dak van het hoofdgebouw kan, mits het terras niet zichtbaar is vanaf 2 meter boven de hoogte van boulevard, niet wordt afgedekt met een permanente dakachtige constructie van glas, kunststof, steen of andere materialen, de terrasafscheiding een maximale hoogte van 2 meter heeft gemeten vanaf de bovenzijde van het dak, en deze afscheiding bestaat uit een constructie met een transparantie van minimaal 90%.
- **Artikel 13.4 Specifieke gebruiksregels:** • Op aanduiding 'horeca tot en met horecacategorie 1' is per bouwvlak max. één onbebouwd terras georiënteerd op zee toegestaan, grenzend aan het strandpaviljoen of verkooppunt, met een diepte van max. 5 m en niet breder dan het strandpaviljoen of verkooppunt. • Overnachten in strandcabines is niet toegestaan.

Bestemmingsplan Bergen aan Zee (2013)

- **Artikel 11.1 Bestemmingsomschrijving:** Hetzelfde als Bestemmingsplan Egmond aan Zee Centrum en Boulevard. Verschillen en aanvullingen: sportvelden ('sportveld'); *jaarrond* strandpaviljoen ('horeca t/m horecacategorie 1'); *seizoensgebonden* strandpaviljoen ('specifieke vorm van recreatie-1').
- **Artikel 11.2 Bouwregels:** Hetzelfde als BP Egmond aan Zee Centrum en Boulevard. Verschillen: max. aantal strandcabines zijn aangegeven met 'maximum aantal strandcabines' of bedraagt 152.

- **Artikel 11.3 Afwijken van bouwregels:** Hetzelfde als BP Egmond aan Zee Centrum en Boulevard.
- **Artikel 11.4 Specifieke gebruiksregels:** • Op aanduiding 'horeca tot en met horecacategorie 1' en 'specifieke vorm van recreatie-1' is per bouwvlak max. één onbebouwd terras georiënteerd op zee toegestaan, grenzend aan het strandpaviljoen of verkooppunt, met een diepte van max. 5 m en niet breder dan het strandpaviljoen of verkooppunt. • Overnachten in strandcabines is niet toegestaan.

Bestemmingsplan Duingebied (2015)

- **Artikel 8.1 Bestemmingsomschrijving:** Hetzelfde als Bestemmingsplan Bergen aan Zee. Aanvullingen: zeewering en kustverdediging; strandcabines ('specifieke vorm van recreatie - 2'); botenclub, surf- of kanovereniging ('specifieke vorm van recreatie - 3'); strandhuisjes ('specifieke vorm van recreatie - 4'); jaarrond sportactiviteitencentrum ('specifieke vorm van recreatie - 5'); opslag motorbrandstoffen ('specifieke vorm van recreatie - opslag motorbrandstoffen'); sanitaire voorzieningen ('specifieke vorm van recreatie - sanitair'); opslag van sport- en spelattributen ('specifieke vorm van recreatie - opslag sportattributen'); opslag t.b.v. strandpaviljoen ('opslag'); en bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals (ontsluitings)wegen, fiets- en wandelpaden, ruitpaden, nuts-, groen- en parkeervoorzieningen en water ten behoeve van wateraanvoer, -afvoer, en -berging en sierwater.
- **Artikel 8.2 Bouwregels:** Hetzelfde als BP Egmond aan Zee Centrum en Boulevard. Verschillen: • max. aantal strandcabines zijn aangegeven met 'maximum aantal strandcabines' of bedraagt max. 152 ('specifieke bouwaanduiding - 2') of max. 100 ('specifieke bouwaanduiding - 3'). Aanvullingen: • Strandhuisjes mogen buiten het bouwvlak ('specifieke vorm van recreatie - 4') • Strandcabines mogen buiten het bouwvlak ('specifieke vorm van recreatie - 2') • Oppervlakte strandhuisje max. 40 m² met max. inhoud van 120 m³ • Max. aantal strandhuisjes zijn aangegeven met 'maximum aantal strandhuisjes' • Oppervlakte voor maatschappelijke voorzieningen max. 60 m².
- **Artikel 8.3 Afwijken van bouwregels:** Hetzelfde als BP Egmond aan Zee Centrum en Boulevard. Verschillen: regel over zichtbaarheid vanaf boulevard ontbreekt. Aanvullingen: • Toestaan bouwwerk geen gebouw zijnde voor houden van toezicht, mits max. 3 meter hoog gemeten vanaf bovenkant vloer van eerste bouwlaag en max. oppervlakte 3 meter. • Toestaan vergroten oppervlakte met max. 250 m² voor openbare voorzieningen zoals toiletten, douches, kleedruimtes en lockers, mits uitbreiding wordt samengevoegd met sportactiviteitencentrum. • Toestaan overige commerciële bebouwing, mits oppervlakte voor opslag van sport- en spelattributen en andere materialen max. 34 m² bedraagt; bouwhoogte max. 2,5 m, bebouwing wordt samengevoegd met of direct naast bestaand seizoensgebonden of jaarrond strandpaviljoen of verenigingsgebouw; bouwwerk uitsluitend wordt gebruikt voor opslag; activiteit een toevoeging is op bestaande aanbod en identiteit van het strand versterkt; geen overnachting in het bouwwerk; mogelijk op door bevoegd gezag aangewezen locatie. • Toestaan vergroten oppervlakte met max. 250 m² voor openbare voorzieningen zoals toiletten, douches, kleedruimtes en lockers, mits uitbreiding wordt samengevoegd met sportactiviteitencentrum. • Toestaan verplaatsen bouwvlak, mits toestemming verleend door HHNK.

- **Artikel 8.4 Specifieke gebruiksregels:** Hetzelfde als BP Egmond aan Zee Centrum en Boulevard. Aanvullingen: • Toegestaan om uitsluitend aan deelnemers aan sport- en spelactiviteiten non-alcoholische dranken en etenswaren te verstrekken ('specifieke vorm van recreatie - 5'). • Per aanduidingsvlak is 80 m² aan opslagruimte toegestaan ('specifieke vorm van recreatie - 4').

Algemene Plaatselijke Verordening (2023)

- **Artikel 2:80 Definities:** • Strand: het binnen de gemeente gelegen zeestrand met inbegrip van de duinhellingen, de droogliggende banken, lagune en de afritten van wegen en paden die toegang geven tot het strand. • Activiteitenstrand: Gedeelte van het strand waar bepaalde nader te noemen activiteiten zijn toegestaan. • Zomerperiode: van 1 mei tot 1 oktober. • Winterperiode: van 1 oktober tot 1 mei. • Motorvoertuigen: motorvoertuigen als bedoeld in artikel 1, onder z, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990. • Niet-gemotoriseerde vaartuigen: vaartuigen zonder motor van geringe afmetingen en lichte constructie, waaronder in ieder geval begrepen een kano, zeilboot, (kite)surfplank, een rubberboot.
- **Artikel 2:81 Motorvoertuigen:** Verbod op rijden op strand met motorvoertuigen of het daar brengen of hebben ervan (ontheffing mogelijk). Niet van toepassing voor uitoefenen van een publieke taak en/of functie (waaronder hulpdiensten) en voor op- en afbouw van evenementen en vergunde bebouwing. Verbod voor ontheffinghouder om te rijden op het strand in zomerperiode tussen 10:00 en 19:00, buiten zomerperiode op zon- en feestdagen tussen 10:00 en 19:00, en tijdens evenementen en op- en afbouw, tenzij redelijkerwijs noodzakelijk.
- **Artikel 2:82 Niet-gemotoriseerde voertuigen:** Verbod op rijden op het strand met niet-gemotoriseerde voertuigen, waaronder in ieder geval zeilwagen en blokart of windrijder (ontheffing mogelijk). Niet van toepassing gedurende winterperiode op het activiteitenstrand of op fietsen wat alleen toegestaan is in zomerperiode voor 10:00 uur en na 19:00 uur.
- **Artikel 2:84 Plaatsen of onbeheerd achterlaten van attributen en voorwerpen:** Verbod op plaatsen of onbeheerd achterlaten van attributen en voorwerpen op het strand (ontheffing mogelijk). Niet van toepassing voor plaatsen van attributen en voorwerpen voor max. één dag, mits andere strandbezoekers hierdoor niet worden gehinderd en verkeer op strand hierdoor niet wordt belemmerd.

Beleidsregels Rijden op het strand (2024)

- Voorstellen:

Onderwerp	Voor wie	Knelpunt	Voorstel
Zomerperiode (van 1 mei tot 1 oktober)	Alle ontheffinghouders	In de zomerperiode en op zon- en feestdagen mogen ontheffinghouders niet tussen 10.00 en 19.00 op het strand rijden.	Gemonitord wordt hoe vaak er in de zomermaanden en op zon- en feestdagen tussen 10:00 en 19:00 uur wordt gereden en waarom er wordt gereden. Bij het vernieuwen van de Strandnota, dat gepland staat in 2025, kan er vervolgens een gewogen besluit worden genomen.
Locatie en doel van de ontheffing	Alle ontheffinghouders	Om onnodige rijbewegingen op het strand te beperken wordt voorgesteld om te koppelen aan de ontheffing voor welke locatie de ontheffing geldt.	Voor ontheffinghouders zal dit inhouden dat zij enkel een ontheffing ontvangen om vanaf de dichtstbijzijnde strandopgang naar hun onderneming, vereniging of opslagplaats te rijden.
Rijden op de strandopgang	Bevoorrading of andere werkzaamheden voor paviljoens	Leveranciers komen niet in aanmerking voor een ontheffing waardoor zij hun leveranties voor de slagboom uit moeten stallen en deze via rolkarren naar het paviljoen brengen. Sommige strandopgangen zijn dermate stijl dat dit niet praktisch uitvoerbaar is.	Voorgesteld wordt dat paviljoenhouders een ontheffing ontvangen voor hun bedrijfsvoering. Dat wil zeggen dat zij bevoegd zijn om partijen over de strandopgangen te laten rijden t.b.v. de uitvoering van de werkzaamheden van het paviljoen.
Slagboompas als ontheffing	Alle ontheffinghouders	Slagboompas wordt gezien als ontheffing voor het rijden op het strand. In de praktijk blijkt dat een slagboompas gemakkelijk aan anderen wordt uitgeleend, die niet bevoegd zijn om op het strand te rijden.	Voorgesteld wordt dat iedereen die in aanmerking wil komen voor een ontheffing om te rijden op het strand een aanvraag voor een ontheffing moet indienen. De ontheffingen voor de huurders van het strand worden gekoppeld aan het bedrijf waarmee de huurovereenkomst is gesloten.
Ontheffing en slagboompas en van de botenverenigingen	Botenverenigingen	Op dit moment krijgt elk lid van de Botenvereniging 'De Werf' een pas. Met om en nabij de 250 leden en wisselingen in leden is het verwerken van de ontheffingen voor de Gemeente Bergen niet bij te houden. Overigens worden overige botenverenigingen hierdoor benadeeld. Zij mogen immers maar twee slagboompas als huurder van het strand.	Voorgesteld wordt om de botenvereniging 'De Werf' één ontheffing te geven met daarbij voor elk lid één pas. De administratie en het afgeven van de slagboompas aan de leden wordt georganiseerd door het bestuur van de botenvereniging. Het bestuur van de botenvereniging de Werf wordt verantwoordelijk gehouden bij overtredingen. De overige botenverenigingen ontvangen één ontheffing met vier aanvullende slagboompas.

Onderwerp	Voor wie	Knelpunt	Voorstel
Aanwijzen locaties voor het in water laten van vaartuig m.b.v. motorvoertuig	Vis- en botenverenigingen	Motorvoertuigen met een ontheffing hebben in de zomermaanden tussen 10 en 19 uur geen toestemming om op het strand te rijden. Dat betekent dat leden van de botenverenigingen (met behulp van een tractor) voor 10 uur en pas na 19 uur hun boot in en uit het water mogen laten.	Locaties aan te wijzen waar boten in het water mogen worden gelaten met behulp van een motorvoertuig.
Unieke gevallen	Filmopnames en andere bijzondere werkzaamheden/organisaties	In unieke gevallen, zoals filmopnames, bijzondere werkzaamheden of organisaties die een wens vervullen voor terminaal zieke mensen kan op dit moment geen uitzondering worden gemaakt om te rijden op het strand.	Voorgesteld wordt om deze unieke gevallen een periodieke ontheffing te verlenen. De periode is afhankelijk van de aanvraag.

BIJLAGE II RUIMTEVRAAG PAVILJOENS

De strandexploitanten van de gemeente Bergen hebben behoefte aan meer mogelijkheden om hun bebouwbare bedrijfsoppervlakte uit te breiden voor verduurzaming en kwaliteitsverhoging. Er bestaat immers een noodzaak om hun aanbod te blijven verbeteren en professionaliseren en om in te spelen op veranderende ontwikkelingen en trends op het gebied van recreatie en horeca op het strand en eisen op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Om de kwaliteitsverbetering te kunnen leveren, vragen strandexploitanten beleidsflexibiliteit bij het fysiek uitbreiden of vergroten van hun bedrijf. Het volgende overzicht van de ruimteclaims van verschillende gebouwonderdelen, installaties en ontwikkelingen geeft inzicht in de wens naar oppervlaktevergroting.

Technische ruimtebehoefte	Ruimte vraag (m2)
Batterijsystemen dienen minimaal 5 meter uit de gevel van het pand te staan van de verzekeraar.	5
De meterkast met de verdeelinrichting van een volledig elektrisch strandpaviljoen is aanmerkelijk groter.	3
Zonnepanelen / stroombalancers / omvormers (bij ongeveer 120-160 zonnepanelen).	6
Mogelijkheden voor windenergie in de toekomst.	
Opvang van regenwater voor doorspoelen toilet en afspritte van strandpaviljoen.	10
Scheiden van afval (PMD / bio / glas / papier)	15
Composteermachine om van afval compost te maken.	10
BioTransformers om van biologisch afval energie te maken, zie Circ.Energy https://www.circ.energy/nl/biotransformers	30
Isolatiewaarden van nieuwbouw zijn vele malen hoger dan huidige strandpaviljoens. Wanden worden snel 40 cm dikker aan alle zijden. Dit scheelt ontzettend veel m2 aan horeca-oppervlakte.	varieert, afhankelijk van totaal m2 horeca-oppervlakte
Door de isolatie van de panden is een ventilatiesysteem incl. klimaatsysteem verplicht in nieuwbouw. Bijvoorbeeld met een warmteterugwin-installatie. Een installatie neemt al gauw 30 m2 ruimte in.	30
Ruimte voor koeling van het paviljoen. Door opwarming van de aarde en de verhoogde isolatie van het paviljoen wordt het belangrijker om het paviljoen te kunnen koelen in de zomermaanden, bijvoorbeeld door middel van airco's.	25
Boilervat voor warm water, gemiddeld ca. 500 liter.	3

Technische ruimtebehoefte	Ruimte vraag (m2)
Warmtepompinstallatie voor een CV-ketel is groter voor een strandpaviljoen.	10
Voor elektrificatie van het wagenpark (shovel / pick-up / bedrijfsauto) van een strandpaviljoen dient er voor een aantal voertuigen ruimte gemaakt te worden in nabijheid van het pand voor het opladen tijdens, voor en na gebruik.	30
Centrale koel- en vriessystemen zijn veel efficiënter en duurzamer dan losse koelkasten en koelsystemen. Echter, ze nemen ook meer ruimte in, vooral omdat ze buiten een korte levensduur hebben op het strand.	5
Invalidetoilet	10
Overdekte stalling van 'elektrische' strandrolstoelen.	15
Bredere looppaden / loopbruggen / rolstoelramps voor mindervalide mensen.	
Ergonomische werkplek maken voor medewerkers, om medewerkers langer vast te houden en lager ziekteverzuim te creëren. Denk hierbij aan omkleedruimten, eetruimten, ontspanningsruimten.	40
Accu's opladen voor medewerkers die met elektrische (bedrijfs)fiets naar hen werk komen. Dit moet buiten het pand in afgesloten ruimten.	3
Totaal	250 ≥

